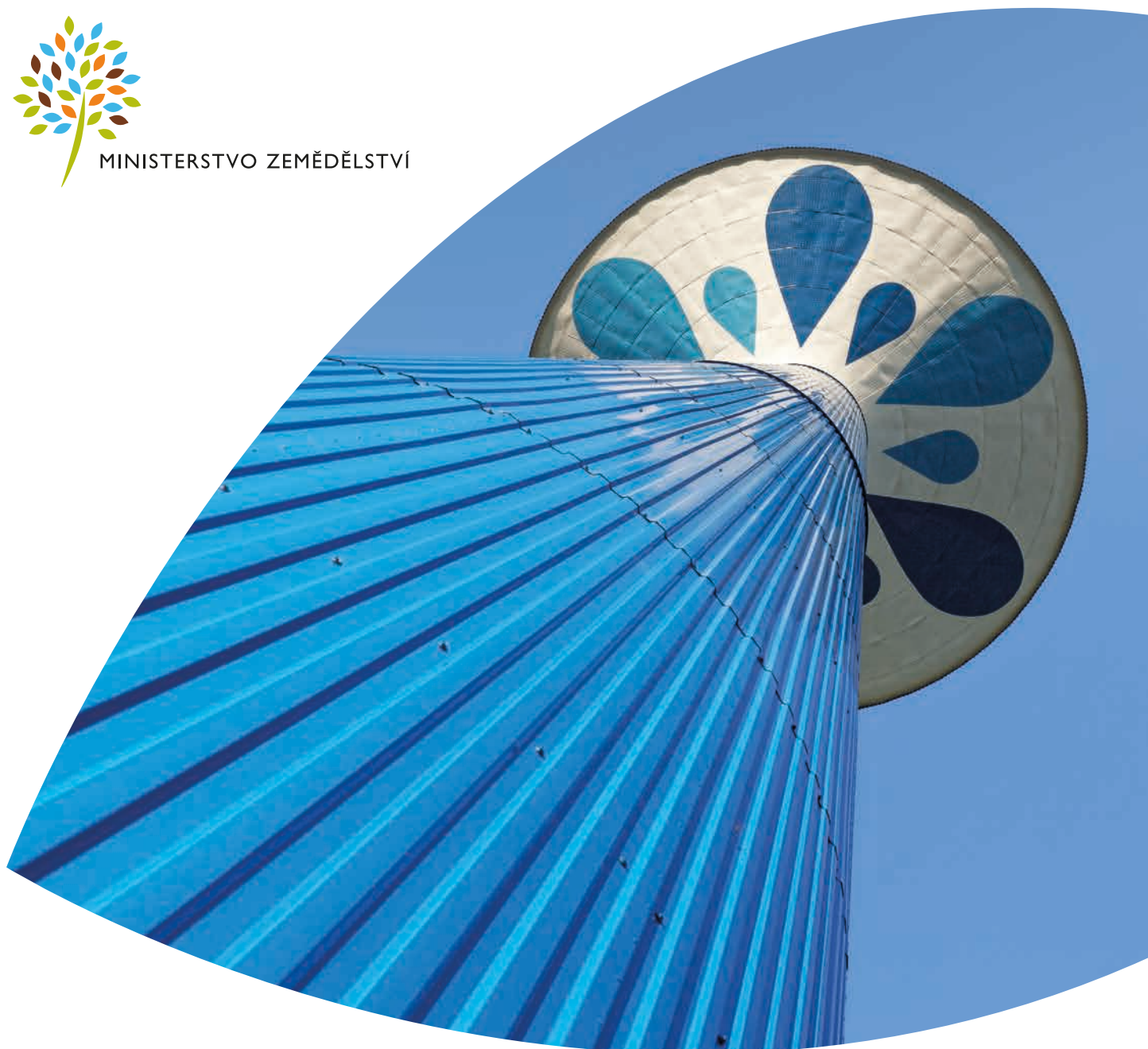

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

VODOVODY KANALIZACE ČR 2020

EKONOMIKA
CENY
INFORMACE

2020

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

VODOVODY KANALIZACE ČR

Zpracoval:

Odbor vodovodů a kanalizací

Ředitel odboru:

Ing. Jiří Duda

Sestavili:

Ing. Jiří Duda
Ing. Věra Bogdanova
Ing. Petra Šuráňová

Fotodokumentaci poskytli:

Obec Bořanovice
Obec Římov
VHS Sitka, s. r. o.
Obec Jankov
Město Miroslav
Obec Čakov

Fotografii na titulní straně poskytli:

VHS Sitka, s. r. o.

Grafická úprava, sazba, litografie, technická realizace:

© KLEINWÄCHTER holding s.r.o.

Neprodejné

ISBN 978-80-7434-627-9

Přetisk údajů povolen pouze s přesným uvedením zdroje

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha I – Nové Město
internet: www.eagri.cz
email: info@mze.cz

Praha 2021

**VODOVODY
KANALIZACE ČR
2020**

**EKONOMIKA
CENY
INFORMACE**

2020

OBSAH

1. ÚVOD.....	3
2. VLASTNÍCI A PROVOZOVATELÉ VODOVODŮ A KANALIZACÍ.....	4
2.1 Databáze VÚME a VÚPE	4
2.2 Infrastrukturní majetek vodovodů a kanalizací.....	5
3. CENY PROVODNÉ A PRO STOČNÉ	8
3.1 Právní rámec pro oblast cen	8
3.2 Porovnání cen pro vodné a cen pro stočné 2020.....	8
3.3 Vyhodnocení skutečných nákladů, jednotkových nákladů, zisku u skupin vybraných subjektů.....	20
3.4 Cenová kontrola	25
3.5 Závěry k cenám	26
4. EFEKTIVITA VYNAKLÁDANÝCH NÁKLADŮ PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ	27
4.1 Reprezentanti různých provozovatelských modelů.....	27
5. INFORMACE.....	34
5.1 Souhrnné údaje o vodovodech	34
5.1.2 Kvalita pitné vody.....	38
5.2 Souhrnné údaje o kanalizacích	40
6. MONITORING JAKOSTI SUROVÉ VODY.....	44
VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU	44

I. ÚVOD

Publikací Vodovody kanalizace ČR 2020 Ekonomika Ceny Informace naplňuje Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“) úkoly, které jsou mu uloženy v § 29 odst. 4 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“).

V publikaci jsou zařazeny údaje ekonomického charakteru, které jsou základem pro porovnání vlastníků a provozovatelů jak v ceně, tak v jednotlivých nákladových položkách. Tento cíl se váže ke způsobu cenové regulace oboru vodovodů a kanalizací. Cenovým regulačním orgánem v oblasti vodního hospodářství, je výlučně Ministerstvo financí (dále jen „MF“), které zvolilo vzhledem k diferencovaným místním podmínkám formu věcného usměrňování cen. V oboru vodovodů a kanalizací to znamená stanovení závazných pravidel pro tvorbu a sjednávání cen.

Datovou základnu pro ekonomiku oboru vodovodů a kanalizací tvoří tzv. Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné za předchozí kalendářní rok a dosažené skutečnosti v témže roce (dále jen „Porovnání V+S“). Tato Porovnání V+S za rok 2020 musí být na základě ustanovení § 36 odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích zveřejňována na úředních deskách obcí a zaslána na MZe v termínu do 30. dubna 2021. Většina provozovatelů v rozhodujícím počtu poslala Porovnání V+S koncem dubna 2020. Malá část drobných provozovatelů stále zaslala Porovnání V+S po stanoveném termínu, což v letošním roce mohlo být také způsobeno i složitější situací v souvislosti s výskytem koronaviru (COVID-19). Situace v předávání údajů se však meziročně zlepšuje mimo jiného i proto, že je tato zákonná povinnost v součinnosti s krajskými úřady vyžadována a rovněž ze strany odběratelů vzrostlo výrazně povědomí o základních principech tvorby ceny pro vodné a stočné a tím i požadování dokumentů „Kalkulace V+S“ a následně „Porovnání V+S“.

Zákon o vodovodech a kanalizacích mimo jiné také vymezil systém odpovědnosti v oboru vodovodů a kanalizací. Naplnění tohoto systému by nebylo možné bez evidence infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací s uvedením jejich vlastníků a provozovatelů. Tuto evidenci tvoří systém Vybraných údajů majetkové evidence (dále jen „VÚME“) a Vybraných údajů provozní evidence (dále jen „VÚPE“). Zákon o vodovodech a kanalizacích ukládá vlastníkům vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu každoročně do 28. února následujícího roku zaslat vodoprávním úřadům ve stanovené elektronické podobě a stanoveném formátu údaje VÚME a VÚPE. Z VÚME a VÚPE, předaných od vlastníků vodovodů a kanalizací, zpracovává příslušný vodoprávní úřad údaje za celý územní obvod a má povinnost je MZe předat v elektronické podobě nejpozději do 31. března. Ve stanoveném termínu však MZe obdrželo zpracované údaje pouze od 116 z 206 vodoprávních úřadů, a to také z důvodu vyhlášení nouzového stavu v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (COVID-19) na území České republiky a s ohledem na Vládou ČR uložená mimořádná opatření. Poslední vodoprávní úřad zaslal údaje 4. června 2020. Závěrečné doplnění dat VÚME a VÚPE, ať už se jednalo o opravu dat nebo doplnění chybějících údajů o majetku, popřípadě odůvodnění chyb bylo provedeno 21. července 2021.

V únoru 2015 byl příkazem ministra zemědělství zřízen v rámci úseku vodního hospodářství MZe odbor hlavního regulátora a vrchního dohledu sektoru VaK. Jedním z jeho úkolů je prohloubení a rozvíjení dosavadní analytické činnosti v oboru vodovodů a kanalizací a rovněž posílení kontrolní činnosti. V souvislosti s tím Vás prostřednictvím této ročenky informujeme, že se nad rámec zde uvedených informací připravuje vydání šesté samostatné zprávy z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR a na začátku příštího roku také uveřejnění páté samostatné zprávy o výkonu kontrolní činnosti nad vlastníky a provozovateli vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR na webových stránkách MZe.

Hlavními cíli nastaveného posílení regulace oboru jsou dohled nad dlouhodobou udržitelností sektoru vodovodů a kanalizací, zlepšení ochrany odběratelů a zvýšení transparentnosti tvorby a regulace cen pro vodné a stočné, kontrolní činnosti a dohledu u subjektů oboru vodovodů a kanalizací, analýza a vyhodnocení podnětů od ostatních regulačních subjektů včetně zajištění činnosti Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací. Výstupy z činnosti Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací MZe uveřejňuje na svých webových stránkách v části věnované vodovodům a kanalizacím.

2. VLASTNÍCI A PROVOZOVATELÉ VODOVODŮ A KANALIZACÍ

2.1 DATABÁZE VÚME A VÚPE

Vlastníci vodovodů a kanalizací mají podle ustanovení § 5 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích povinnost každoročně předávat VÚME a VÚPE na vodoprávní úřady, v jejichž územní působnosti se majetek nachází. Následně tato data vodoprávní úřady předávají na MZe, kde jsou importována do společné databáze, kontrolována a tříděna. Data VÚME a VÚPE zajišťují údaje nad rámec šetření Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“). Významným odlišením od údajů ČSÚ je především vymezení odpovídající územnímu členění podle působnosti vodoprávních úřadů.

Hodnota majetku ve VÚME za rok 2020 se nově uvádí v reprodukčních pořizovacích cenách roku 2019 v souladu s Metodickým pokynem MZe čj.: I4000/2020-15132-I pro orientační ukazatele výpočtu pořizovací (aktualizované) ceny objektů do Vybraných údajů majetkové evidence vodovodů a kanalizací, pro Plány rozvoje vodovodů a kanalizací a pro Plány financování obnovy vodovodů a kanalizací (dále jen „metodický pokyn“). Ceny uvedené v tomto metodickém pokynu obsahují daň z přidané hodnoty (DPH) ve výši 21 % podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů a plátcí DPH, kteří mají nárok na odpočet DPH podle tohoto metodického pokynu, nově sníží výslednou cenu o DPH.

Tabulka 2.1.1 Počet vlastníků a provozovatelů VaK evidovaných z dat VÚME a VÚPE

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index % 2020/2019
Vlastníci	6 270	6 433	6 668	6 795	6932	7 480	7 729	103,3
Provozovatelé	2 571	2 745	2 853	2 878	2941	2 992	3 041	101,6

Pramen: MZe

Nárůst počtu vlastníků v roce 2020 oproti roku 2019 o 249 je způsoben výstavbou nové vodohospodářské infrastruktury a zvýšenou aktivitou MZe při zajišťování jejich evidence. Nárůst byl zaznamenán i v počtu provozovatelů, konkrétně o 49.

Bořanovice – rozšíření a intenzifikace ČOV – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 3,853 mil. Kč

2.2 INFRASTRUKTURNÍ MAJETEK VODOVODŮ A KANALIZACÍ

Tabulka 2.2.1 Počty evidovaných majetků v jednotlivých skupinách infrastrukturního majetku v letech 2014–2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/2019%
Vodovodní řady	14 954	15 274	15 612	15 965	16 232	16 406	16 642	101,4
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	3 671	3 726	3 757	3 871	3 944	4 126	4 168	101,0
Kanalizační stoky	7 885	8 260	8 543	8 626	8 764	8 932	9 127	102,2
Čistírny odpadních vod	2 778	2 956	3 066	3 091	3 166	3 230	3 288	101,8
Celkem	29 288	30 216	30 978	31 553	32 106	32 694	33 225	101,6

Pramen: MZe

Celkem bylo tedy evidováno 33 225 majetků, což je o 531 majetků více než v roce 2019 a o 3 937 více než v roce 2014. Čistíren odpadních vod bylo v roce 2020 evidováno o 58 více než v roce 2019. Největší nárůst je evidován za vodovodní řady, kdy oproti roku 2019 došlo k navýšení o 236 majetků.

Pro pořízení Plánů financování obnovy vodovodů a kanalizací (dále jen „PFO“) je základním údajem hodnota infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací v reprodukční pořizovací ceně, což umožňuje zpracování těchto plánů v reálném rámci včetně průmětu do cen. Dne 24. 9. 2020 nabyl účinnosti metodický pokyn čj.: I 4000/2020-15 I 32-I, proto při zpracování údajů za rok 2020 se nově postupovalo podle tohoto pokynu a hodnotu majetku bylo nutné přecenit.

V souladu s § 13 odst. 3 vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích (dále jen vyhláška č. 428/2001 Sb.) je nutné provést aktualizaci PFO v kalendářním roce následujícím po kalendářním roce, kdy došlo ke změně hodnoty majetku vlastníka podle VÚME o více než 10 %. V této souvislosti byla aplikace MPVaK doplněna o novou funkci pro zpracování PFO. I když není povinností vlastníka prostřednictvím IS MPVaK předávat PFO, v roce 2020 bylo v této aplikaci zpracováno a následně předáno 192 PFO.

Tabulka 2.2.2 Hodnota infrastrukturního majetku v jednotlivých skupinách v letech 2019 a 2020 v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH v mil. Kč

Druh infrastrukturního majetku	2019	2020
Vodovodní řady	369 358	514 694
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	69 103	97 838
Kanalizační stoky	411 920	597 250
Čistírny odpadních vod	121 663	166 497
Celkem	972 043	1 376 279

Pramen: MZe

Tabulka 2.2.3 Infrastrukturní majetek v délkách (km) a počtech (ks) v jednotlivých skupinách a jejich meziroční změna v letech 2019 a 2020

	2019	2020	Rozdíl 2020–2019
Vodovodní řady (km)	80 301	80 912	611
z toho v daném roce obnoveno	1 340	451	-889
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy (ks)	4 126	4 168	42
Kanalizační stoky (km)	51 088	52 067	979
z toho v daném roce obnoveno	493	412	-81
Čistírny odpadních vod (ks)	3 230	3 288	58

Pramen: MZe

V souladu s vyhláškou č. 428/2001 Sb. jsou v rámci VÚME vykazovány délky obnovených vodovodních řadů a kanalizačních stok. V případě vodovodních řadů se jedná o 451 km (tj. 0,56 % z celkové délky vykazovaných vodovodních řadů), které byly v roce 2020 obnoveny. V případě kanalizací se jedná o 412 km obnovených kanalizačních stok (tj. 0,79 % z celkové délky vykazovaných kanalizačních stok).

Tabulka 2.2.4 Podíl hodnoty infrastrukturního majetku vodovodních řadů a kanalizačních stok a jejich délky za rok 2020 v ČR

	Délka	Hodnota*	Průměrná hodnota
	km	tis. Kč	l km v tis. Kč
Vodovodní řady	80 912	514 694 944	6 361
Vodovodní řady v přepočtených km	83 323	514 694 944	6 177
Kanalizační stoky	52 067	597 250 793	11 471

Pramen: MZe

Poznámka: Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH.

Po zahrnutí koeficientu nárůstu cen dle metodického pokynu lze konstatovat, že údaje o hodnotě majetku uvedené v tabulce 2.2.4 odpovídají metodickému pokynu.

Údaj „přepočtené km“ vyjadřuje sjednocení různých profilů vodovodních řadů ve vazbě na omočený obvod do jedné velikostní kategorie (DN 150) a slouží k objektivizaci vykazovaných ztrát pitné vody v trubní síti.

Tabulka 2.2.5 Hodnoty infrastrukturního majetku vodovodních řadů a kanalizačních stok a jejich délky za rok 2020 u 3 největších vlastníků a zbytku ČR

Vlastník infrastruktury	Druh infrastruktury	Délka	Hodnota	Průměrná hodnota
		km	tis. Kč	l km v tis. Kč
Severočeská vodárenská společnost, a. s.	Vodovodní řady	8 815,8	57 797 572	6 556,13
	Kanalizační stoky	3 734,2	50 072 992	13 409,3
Hlavní město Praha	Vodovodní řady	3 540,8	53 464 123	15 099,5
	Kanalizační stoky	3 690,4	88 344 207	23 938,9
Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.	Vodovodní řady	4 358,3	29 919 140	6 864,9
	Kanalizační stoky	1 263,7	16 069 528	12 716,3
Zbytek ČR (bez výše uvedených)	Vodovodní řady	64 197,1	373 514 109	5 818,2
	Kanalizační stoky	43 378,7	442 764 066	10 207,0

Pramen: MZe

Poznámka: Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH. Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s. nevlastní infrastrukturní majetek Statutárního města Ostrava a některých dalších měst a obcí v regionu.

Z tabulek 2.2.4 a 2.2.5 je zřejmé, že Hlavní město Praha jako vlastník vodovodů a kanalizací výrazným způsobem ovlivňuje průměrnou hodnotu l km vodovodních řadů a kanalizačních stok. Republikovému průměru u vodovodů pro veřejnou potřebu se svým majetkem resp. jeho hodnotou blíží Severočeská vodárenská společnost, a. s. a Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s. Hlavní město Praha výrazně převyšuje průměrnou hodnotu l km vodovodních řadů i kanalizačních stok oproti zbytku ČR. Zbytek vlastníků v ČR má hodnoty u vodovodních řadů a kanalizačních stok pod republikovým průměrem.

Římov – intenzifikace ČOV – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 9,324 mil. Kč

Tabulka 2.2.6 Seznam 25 největších vlastníků infrastrukturního majetku s uvedením hodnoty majetku v členění po jednotlivých skupinách infrastrukturního majetku

	Vlastník	Celkem	Přiváděcí řady a rozvodné vodovodní sítě	Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	Přiváděcí stoky a stokové sítě	Čistírný odpadních vod
1.	Hlavní město Praha	171 521 604	53 464 123	6 457 961	88 344 207	23 255 313
2.	Severočeská vodárenská společnost, a. s.	129 617 873	57 797 572	9 376 698	50 072 992	12 370 611
3.	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.	63 642 540	29 919 140	9 341 928	16 069 528	8 311 944
4.	Statutární město Brno	40 579 462	13 895 909	498 104	26 185 449	X
5.	Statutární město Ostrava	30 974 033	8 595 784	1 469 539	15 582 449	5 326 261
6.	Vodohospodářské sdružení obcí západních Čech	25 248 737	10 195 680	4 411 355	8 044 223	2 597 479
7.	Vodárny Kladno-Mělník, a. s.	22 906 844	13 052 296	570 587	7 354 048	1 929 913
8.	Vodovody a kanalizace Zlín, a. s.	22 293 847	7 753 086	2 287 910	9 571 603	2 681 248
9.	Úpravna vody Želivka, a. s.	20 072 848	10 350 647	9 722 201	X	X
10.	Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a. s.	17 715 522	7 743 876	903 220	7 476 798	1 591 628
11.	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	16 562 978	6 875 812	1 168 319	5 410 592	3 108 255
12.	VODÁRNA PLZEŇ, a. s.	15 420 466	6 257 304	X	9 163 162	X
13.	Vodovody a kanalizace Chrudim, a. s.	13 979 265	6 201 668	2 328 701	3 743 724	1 705 172
14.	CHEVAK Cheb, a. s.	13 945 832	4 580 038	2 553 531	5 277 509	1 534 754
15.	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	13 397 786	5 313 307	2 444 907	4 143 123	1 496 449
16.	Slovácké vodárny a kanalizace Uherské Hradiště, a. s.	12 300 806	4 930 586	980 920	5 471 041	918 259
17.	Statutární město Olomouc	12 230 277	3 211 464	X	7 175 356	1 843 457
18.	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	11 609 158	5 523 211	546 080	4 042 759	1 497 108
19.	Statutární Město České Budějovice	11 509 182	2 892 453	222 666	5 573 060	2 821 003
20.	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	10 887 724	4 478 024	946 907	4 089 053	1 373 740
21.	VaK Břeclav, a. s.	10 712 619	4 700 374	1 498 070	3 221 524	1 292 651
22.	Svaz vodovodů a kanalizací Žďársko	10 386 403	4 438 916	1 316 870	3 519 547	1 111 070
23.	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	9 928 606	5 350 176	8 432	3 347 786	1 222 212
24.	VODOVODY A KANALIZACE, svazek obcí se sídlem v Třebíči	9 914 877	4 046 576	717 861	4 057 046	1 093 394
25.	Jihočeský vodárenský svaz	9 891 094	6 593 547	3 297 547	X	X

Pramen: MZe

Poznámka: Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách podle metodického pokynu vč. DPH.

3. CENY PRO VODNÉ A PRO STOČNÉ

3.1 PRÁVNÍ RÁMEC PRO OBLAST CEN

Oblast cen pro vodné a pro stočné se v ČR řídí zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 526/1990 Sb.) a vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb. Tvorba cen může být cenovým orgánem usměrněna pouze v případech přesně vymezených ustanovením § 1 odst. 6 zákona č. 526/1990 Sb. Jedním z případů je ohrožení trhu účinky omezení hospodářské soutěže. Protože vodovody i kanalizace patří do odvětví s přirozeným monopolem, jsou voda pitná a voda odvedená kanalizací zařazeny do seznamu zboží s regulovanými cenami. Tento seznam vydává pro každý rok podle zákona č. 526/1990 Sb. MF rozhodnutím (výměrem), který je zveřejněn v Cenovém věstníku. Konkrétně pro rok 2020 byl vydán výměr MF č. 01/2020 ze dne 17. prosince 2019, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami (Cenový věstník částka 16 ze dne 17. prosince 2019). Předmětem věcného usměrňování cen jsou podle výměru MF následující komodity:

- pitná voda dodávaná odběratelům,
- pitná voda dodávaná do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě, než je odběratel („voda předaná“),
- odpadní voda odvedená kanalizací nečištěná a odpadní voda odvedená kanalizací čištěná,
- odpadní voda převzatá do kanalizace od jiného vodohospodářského subjektu („převzatá voda odpadní“).

V souladu s platnými právními předpisy lze do ceny pro vodné a stočné promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady pořízení, zpracování a oběhu zboží doložitelné z účetnictví, přiměřený zisk, daň a případně uplatněné clo podle jiných právních předpisů, není-li dále stanoveno jinak. Zpracovatelé Porovnání V+S jsou podle § 35a odst. 7 vyhlášky č. 428/2001 Sb. povinni vykazovat veškeré skutečné náklady spojené s provozováním vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu a nesmí tyto náklady přenášet na jiné činnosti vykonávané vlastníkem nebo provozovatelem vodovodu či kanalizace pro veřejnou potřebu. Na druhou stranu mají subjekty zmocněné k úplatě vodného a stočného možnost dotovat cenu pro vodné a stočné z jiných zdrojů. Toto je častý případ především u obcí, které si provozování vodohospodářské infrastruktury zajišťují ve vlastní režii a snaží se o zachování nižší ceny pro vodné a stočné tím, že cenu dotují z obecního rozpočtu. V takovém případě pak kalkulace musí být zpracována s ohledem na tuto skutečnost a výsledná cena pro vodné a stočné musí odpovídat ceně, která bude odběratelům skutečně fakturována. Částka, kterou bude výsledná cena pro vodné a stočné dotována, se uvede do položky „Kalkulační zisk“ (řádek 13 tabulky č. 2) se záporným znaménkem, tedy jako ztráta. Tímto způsobem se sníží celkové náklady, a při vydělení celkovým množstvím vody fakturované, je vypočtena cena, která bude odběratelům skutečně fakturována.

Členění nákladových položek, jejich obsah, objemové a množstevní položky a jejich podíl při výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné se provádí podle příloh č. 19 a 19a vyhlášky č. 428/2001 Sb.

3.2 POROVNÁNÍ CEN PRO VODNÉ A CEN PRO STOČNÉ 2020

Zákon o vodovodech a kanalizacích v ustanovení § 36 odst. 5 ukládá vlastníkovvi vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovateli, pokud je k tomu vlastníkem zmocněn, povinnost nejpozději do 30. dubna kalendářního roku zaslat MZe v elektronické podobě a ve stanovené formě Porovnání V+S.

V souladu s ustanovením § 8 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích upraví vlastník a provozovatel svá práva a povinnosti písemnou dohodou, jejíž součástí má být i určení, kdo má právo na úplatu vodného a stočného, a tudíž se stává příjemcem – subjektem povinným k zaslání Porovnání V+S na MZe. Jiný případ nastane, pokud se vlastník s provozovatelem dohodne, že právo vybírat vodné a stočné od odběratelů si ponechá vlastník. Samotné odběratelské Porovnání V+S ceny pro vodné nebo stočné (cena, která je odběratelům skutečně fakturována) zaslá na MZe vlastník, který má v souladu s právními předpisy právo zahrnout do kalkulace celkových nákladů mj. prostředky, které platí provozovateli za poskytnuté služby. Obsah a rozsah Porovnání V+S jsou stanoveny v příloze č. 20 vyhlášky č. 428/2001 Sb.

Za rok 2020 bylo na MZe předáno celkově 4 689 Porovnání V+S. Přehled počtu jednotlivých Porovnání V+S zpracovaných v aplikaci VSVaK za rok 2020 uvádí tabulka 3.2.1. Z tabulky je patrné, že na MZe bylo v aplikaci VSVaK zpracováno 3 872 různých cen pro odběratele a 478 cen pro vodu předanou a převzatou.

Tabulka 3.2.1 Přehled zasláných Porovnání V+S za rok 2020

Porovnání V+S	Odběratelská Porovnání V+S			Provozovatelská Porovnání V+S		
	Jednotné	Dílčí	Součtové	Jednotné	Dílčí	Součtové
Počet	2 210	1 662	282	153	325	57
Celkem	4 154			535		

Přehled údajů uváděných v souboru údajů VSVaK a VÚPE (MPVaK) u Skupiny 50 (největších provozovatelů) podle množství fakturované pitné vody a Skupiny 50 (největších provozovatelů) podle množství fakturované odpadní vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových v roce 2020 podle VÚPE uvádí tabulky 3.2.2 a 3.2.3.

Tabulka 3.2.2 Skupina 50 podle množství fakturované pitné vody v roce 2020

Poř.	Provozovatel dle ISVSVaK a IS MPVaK	IČO	Voda fakturovaná		Cena pro vodné bez DPH ^{*)}
			[mil. m ³]		[Kč/m ³]
			dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)	dle VÚPE	dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)
1	2	3	4	5	6
1	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	25656635	77,768	77,723	45,24
2	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.	49099451	53,897	53,897	46,12
3	SmVaK Ostrava a. s.	45193665	32,434	32,286	41,12
4	Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	46347275	23,977	23,977	37,77
5	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s.	49455842	23,027	22,971	47,62
6	ČEVAK a. s.	60849657	23,197	21,787	39,42
7	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a. s.	61859575	17,059	17,058	38,14
8	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	45193673	14,978	14,942	35,72
9	Středočeské vodárny, a. s.	26196620	12,487	12,449	54,01
10	VODÁRNA PLZEŇ a. s.	25205625	11,858	11,858	54,18
11	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s.	49789228	8,638	8,613	41,61
12	Královéhradecká provozní, a. s.	27461211	7,102	7,144	42,90
13	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	60108631	7,205	7,105	41,66
14	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	49454544	6,165	6,154	34,37
15	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	46356983	5,744	5,820	48,63
16	I.SčV, a. s.	47549793	5,373	5,373	43,03
17	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	47674521	5,287	5,282	37,91
18	Vodovody a kanalizace Břeclav, a. s.	49455168	5,205	5,194	43,40
19	Slovácké vodárny a kanalizace a. s. Uh. Hradiště	49453866	4,942	4,975	38,20
20	Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.	47674652	4,874	4,866	43,28
21	Vodovody a kanalizace Beroun, a. s.	46356975	4,304	4,302	46,67
22	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s.	49451871	4,014	4,102	34,74
23	Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.	46357009	3,899	4,073	33,47
24	CHEVAK Cheb, a. s.	49787977	4,030	4,018	40,50
25	Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a. s.	47674911	3,670	3,720	42,04
26	Vodovody a kanalizace Náchod, a. s.	48172928	3,241	3,519	37,00
27	Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s.	48173398	3,395	3,407	37,22
28	Vodohospodářská společnost Sokolov s. r. o.	45351325	3,358	3,346	48,36
29	Vodovody a kanalizace Vyškov, a. s.	49454587	3,294	3,294	44,02
30	Vodárenská společnost Chrudim, a. s.	27484211	3,289	3,287	45,01
31	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	48173002	3,227	3,228	37,70
32	VHOS a. s. Moravská Třebová	48172901	2,953	3,036	35,64
33	Vodohospodářská společnost Benešov, s. r. o.	47535865	2,918	2,981	41,55
34	ENERGIE AG Kolín a. s.	47538457	2,850	2,858	41,03
35	Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s.	60109149	2,780	2,780	36,77
36	VODAK Humpolec, s. r. o.	49050541	2,760	2,756	34,75
37	Vodohospodářská společnost Vrchlice – Maleč, a. s.	46356967	2,433	2,429	47,61
38	AQUA SERVIS, a. s. Rychnov nad Kněžnou	60914076	2,302	2,302	37,08
39	Šumavské vodovody a kanalizace, a. s.	25232100	2,166	2,186	30,90
40	VaK Bruntál a. s.	47675861	1,905	1,936	36,56
41	Vodovody a kanalizace Trutnov, a. s.	60108711	1,878	1,887	41,45
42	STAVOKOMPLET spol. s r. o.	47052945	1,610	1,620	39,71
43	ENERGOAQUA a. s.	15503461	0,061	1,480	26,45
44	Chodské vodárny a kanalizace a. s.	49788761	2,123	1,470	35,43
45	RAVOS, s. r. o.	47546662	1,452	1,452	40,55
46	Krnovské vodovody a kanalizace, s. r. o.	47674148	1,396	1,396	21,92
47	VHS Čerlinka s. r. o.	47150904	1,164	1,189	28,55
48	TS STRAKONICE	25156888	1,034	1,032	55,21
49	Vodovody a kanalizace Vysoké Mýto, s. r. o.	25923099	0,938	0,938	33,93
50	Slavos Slaný, s. r. o.	07506554	0,935	0,923	54,76
	Celkem		425,661	426,421	42,79

Pramen: MZe

^{*)} jedná se o vážený průměr

Tabulka 3.2.2 uvádí u Skupiny 50 množství fakturované pitné vody podle VSVAk i VÚPE. Skupina 50 představuje podíl 88,0 % z celkového množství fakturované vody pitné (484,768 mil. m³ za rok 2020), přičemž první tři provozovatelé fakturují 163,91 m³, tj. 33,8 % z celkového množství (vychází se z údajů VÚPE). Oproti roku 2019 se v roce 2020 podíl fakturované pitné vody u Skupiny 50 snížil o 0,9 %.

V ukazateli voda pitná fakturovaná („odběratelská“ Porovnání) resp. voda fakturovaná pitná přímým odběratelům celkem (VÚPE) se vykazuje skutečné množství vody v daném roce dodané odběratelům, i když je toto množství fakturováno až v roce následujícím. Pitná voda předaná je v uvedených hlášeních vykazována samostatně. Důvody k vykazovaným rozdílným hodnotám objemu fakturované vody podle porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti a metodice sběru dat pro VÚPE se MZe cíleně zabývá.

Tabulka 3.2.3 Skupina 50 podle množství fakturované odpadní vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových v roce 2020

Poř.	Provozovatel dle ISVSVaK a IS MPVaK	IČO	Voda odpadní			Cena pro stočné bez DPH ^{*)}
			[mil. m ³]			[Kč/m ³]
			dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)		dle VÚPE	dle ISVSVaK (sloupec skutečnost)
			Voda fakturovaná splašková	Voda fakturovaná srážková	Voda vypouštěná do stokové sítě bez zpoplatněných vod srážkových	
1	2	3	4	5	6	7
1	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	25656635	77,457	9,631	72,581	39,06
2	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.	49099451	42,854	6,305	43,272	43,87
3	Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	46347275	23,173	4,422	23,173	35,69
4	ČEVAK a. s.	60849657	22,67	5,923	22,988	33,62
5	SmVaK Ostrava a. s.	45193665	21,671	3,764	21,832	36,57
6	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s.	49455842	19,378	3,443	18,857	40,50
7	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a. s.	61859575	14,721	3,692	15,476	40,01
8	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	45193673	14,005	0,000	14,995	37,62
9	VODÁRNA PLZEŇ a. s.	25205625	12,287	2,173	12,269	34,46
10	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s.	49789228	7,764	0,939	7,627	31,94
11	Středočeské vodárny, a. s.	26196620	7,054	0,848	7,041	40,07
12	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	60108631	6,425	1,355	6,317	44,00
13	Královéhradecká provozní, a. s.	27461211	5,885	1,518	5,818	45,30
14	I.SčV, a. s.	47549793	4,816	0,997	4,827	35,13
15	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	46356983	4,718	0,807	4,728	40,03
16	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	49454544	4,611	1,134	4,615	42,30
17	Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.	47674652	4,608	1,371	6,981	32,92
18	Slovácké vodárny a kanalizace a. s. Uh.Hradiště	49453866	4,359	1,288	4,426	36,28
19	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	47674521	4,111	1,467	4,274	31,55
20	Vodovody a kanalizace Beroun, a. s.	46356975	4,013	0,448	4,199	38,23
21	CHEVAK Cheb, a. s.	49787977	3,827	0,881	3,842	42,29
22	Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.	46357009	3,619	0,205	3,659	42,26
23	Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a. s.	47674911	3,616	0,706	3,827	40,92
24	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s.	49451871	3,453	1,251	3,619	37,60
25	VaK Břeclav, a. s.	49455168	2,972	0,484	3,006	47,10
26	Vodohospodářská společnost Sokolov s. r. o.	45351325	2,940	0,654	2,94	39,92
27	Vodohospodářská společnost Benešov, s. r. o.	47535865	2,830	0,439	2,902	36,72
28	Vodárenská společnost Chrudim, a. s.	27484211	2,513	0,794	2,245	37,95
29	Vodovody a kanalizace Vyškov, a. s.	49454587	2,425	0,780	2,446	39,48
30	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	48173002	2,368	0,727	2,369	31,54
31	Vodovody a kanalizace Náchod, a. s.	48172928	2,343	0,622	2,331	30,83
32	ENERGIE AG Kolín a. s.	47538457	2,324	0,472	2,322	35,80
33	Šumavské vodovody a kanalizace, a. s.	25232100	2,269	0,514	2,330	26,10

34	Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s.	60109149	2,239	0,636	2,256	38,16
35	Vodohospodářská společnost Vrchlice – Maleč, a. s.	46356967	2,192	0,406	2,230	39,23
36	Vodovody a kanalizace Trutnov, a. s.	60108711	1,947	0,434	1,957	31,52
37	STAVOKOMPLET spol. sr.o.	47052945	1,647	0,365	1,660	41,39
38	Chodské vodárny a kanalizace a. s.	49788761	1,622	0,304	1,615	38,90
39	AQUA SERVIS, a. s. Rychnov nad Kněžnou	60914076	1,473	0,442	1,462	37,28
40	Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s.	48173398	1,446	0,351	1,450	40,80
41	VHS Čerlinka s. r. o.	47150904	1,390	0,032	1,324	30,28
42	VHOS a. s. Moravská Třebová	48172901	1,369	0,315	1,386	44,37
43	RAVOS, s. r. o.	47546662	1,257	0,281	1,114	36,74
44	VaK Zápy	47544511	1,239	0,038	1,590	35,07
45	Krnovské vodovody a kanalizace, s. r. o.	47674148	1,215	0,232	1,214	25,00
46	VODAK Humpolec, s. r. o.	49050541	1,197	0,524	1,192	21,21
47	Čistírna odpadních vod Pelhřimov s. r. o.	4605683	1,159	0,339	1,158	32,21
48	TS STRAKONICE	25156888	1,113	0,410	1,535	33,63
49	VaK Bruntál a. s.	47675861	0,830	0,225	2,936	36,01
50	Městské vodovody a kanalizace s. r. o. Jaroměř	25260952	0,514	0,222	0,654	27,83
	Celkem		367,928	65,610	370,867	38,29

Pramen: MZe

^{*)} Jedná se o vážený průměr.

Tabulka 3.2.3 uvádí u Skupiny 50 resp. u 50 největších provozovatelů řazených sestupně podle množství fakturované vody splaškové, s uvedením množství vody fakturované srážkové a množství vody vypouštěné do kanalizace bez vod srážkových podle VSVaK i VÚPE. Rozdíly při porovnání sloupců 4 a 6 mohou být způsobeny také tím, že někteří provozovatelé do sloupce 6 zahrnují i vody balastní, popřípadě jsou způsobeny rozdílem u předávaných dat.

Skupina 50 stanovená podle množství odpadní vody vypouštěné do stokové sítě (bez vod srážkových) v roce 2020 uvedených v tabulce 3.2.3, představuje 74,134 % podíl z celkového množství vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových (500 mil. m³), přičemž první tři provozovatelé fakturují 139 mil. m³, tj. 27,81 % z celkového množství (vychází se z údajů a řazení dle VÚPE tab. 3.2.3 sloupce č. 6). Oproti roku 2019 se v roce 2020 podíl odpadních vod vypouštěných do stokové sítě (bez vod srážkových) u Skupiny 50 zvýšil o 5,4 % a podíl u prvních tří největších provozovatelů se zvýšil o 3,12 %.

V ukazateli voda odpadní odváděná fakturovaná („odběratelská“ Porovnání) resp. vypouštěné odpadní vody fakturované do stokové sítě celkem (VÚPE), se vykazuje skutečné množství vypouštěných odpadních vod fakturovaných odběratelům v daném roce, i když je toto množství fakturováno až v roce následujícím. Do tohoto ukazatele se nezahrnují vody srážkové (ať už se jedná o srážkové vody fakturované či nefakturované). Odpadní voda převzatá je v uvedených hlášeních vykazována samostatně. Z tohoto důvodu se vykazovaným rozdílným hodnotám objemu fakturované vody podle Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti a metodice sběru dat pro VÚPE bude ministerstvo dále zabývat.

Údaje o nejnižších, nejvyšších a průměrných cenách pro vodné a stočné za rok 2020 uvádí tabulka 3.2.4.

Tabulka 3.2.4 Realizační ceny pro vodné a stočné v roce 2020 u Skupiny 50 dle ISVSVaK

Ukazatel	Jednotka	Řádek	Voda pitná		Voda odpadní	
			průměr			
			(bez DPH)	(s DPH)*	(bez DPH)	(s DPH) ^{†)}
Vážený průměr	Kč · m ⁻³	1	42,79	47,07	38,29	42,12
	%		100,00		100,00	
Minimální hodnota	Kč · m ⁻³	2	9,00	9,90	0,83	0,913
	% z ř. 1		21,03		2,17	
Maximální hodnota	Kč · m ⁻³	3	87,63	96,39	120,72	132,79
	% z ř. 1		204,79		315,28	

Pramen: MZe

Poznámka: Provozovatelé Skupiny 50 neuplatňují pro všechny provozovaný majetek solidární cenu. Uvedené nejnižší a nejvyšší ceny se vztahují pouze k části území resp. pouze k některým, danými provozovateli provozovaným, vodovodům a kanalizacím.

^{†)} Zákonem č. 256/2019 Sb. došlo s účinností od 1. 5. 2020 ke snížení sazby daně z přidané hodnoty u cen pro vodné a stočné z dosavadní sazby daně ve výši 15 % na 10 %. Tabulka uvádí ceny s 10 % DPH.

Tabulka 3.2.5 udává přehled cen pro vodné a stočné za posledních 26 let. Patrný je trend stálého zvyšování cen pro vodné i stočné. Z tabulky je dále zřejmé, že mezi zvyšováním ceny pro vodné a stočné a inflací se nejedná o růst v přímé korelaci.

Tabulka 3.2.5 Vývoj realizačních cen pro vodné a stočné včetně indexů meziročního růstu cen

Rok	Spotřebitelské ceny ^{*)}	Spotřebitelské ceny ^{**)}	Ceny pro vodné		Ceny pro stočné		Celkem (vodné + stočné)	
	Index	Bazický index podle klasifikace COICOP (bydlení, voda, energie, paliva)	Cena	Index	Cena	Index	Cena	Index
	%	%	Kč · m ⁻³	%	Kč · m ⁻³	%	Kč · m ⁻³	%
1994	10,0	–	9,46	23,7	7,25	24,4	16,71	24,0
1995	9,1	26,2	10,67	12,8	8,55	17,9	19,22	15,0
1996	8,8	29,4	11,93	11,8	9,81	14,7	21,74	13,1
1997	8,5	34,9	13,41	12,4	11,22	14,4	24,63	13,3
1998	10,7	45,7	15,11	12,7	12,42	10,7	27,53	11,8
1999	2,1	49,8	16,74	10,8	14,02	12,9	30,76	11,7
2000	3,9	54,0	17,93	7,1	15,05	7,3	32,98	7,2
2001	4,7	59,4	19,11	6,6	15,96	6,0	35,07	6,3
2002	1,8	63,0	20,45	7,0	17,20	7,8	37,65	7,4
2003	0,1	64,2	21,56	5,4	18,21	5,9	39,77	5,6
2004	2,8	66,4	22,76	5,6	19,39	6,5	42,15	6,0
2005	1,9	69,2	23,94	5,2	20,56	6,0	44,50	5,6
2006	2,5	73,5	24,65	3,0	21,38	4,0	46,03	3,4
2007	2,8	76,0	26,59	7,9	22,67	6,0	49,26	7,0
2008	6,3	83,8	28,86	8,5	24,79	9,4	53,65	8,9
2009	1,0	89,9	30,90	7,1	26,63	7,4	57,53	7,2
2010	1,5	91,5	32,91	6,5	28,72	7,8	61,63	7,1
2011	1,9	93,9	33,88	2,9	30,69	6,9	64,57	4,8
2012	3,3	98,7	38,29	13,0	33,42	8,9	71,71	11,1
2013	1,4	100,4	40,79	6,5	35,72	6,9	76,51	6,7
2014	0,4	99,0	41,80	2,5	36,75	2,9	78,55	2,7
2015	0,3	100,0	42,95	2,8	37,65	2,4	80,60	2,6
2016	0,7	100,6	43,71	1,8	39,32	4,4	83,03	3,0
2017	2,5	102,3	44,38	1,5	39,92	1,5	84,30	1,5
2018	2,1	105,3	45,26	2,0	40,37	1,1	85,63	1,6
2019	2,8	110,9	46,52	2,8	41,64	3,1	88,16	3,0
2020	3,2	111,8	47,07	1,2	42,12	1,2	89,19	1,2

Pramen: MZe a ČSÚ

Poznámka: *) Přírůstek průměrného ročního indexu spotřebitelských cen.

Poznámka: **) Od ledna 2017 ČSÚ nově zavedl časovou řadu bazických indexů se základem průměr roku 2015 = 100. Z této časové řady jsou počítány indexy k dalším základům (předchozí měsíc = 100, stejné období předchozího roku = 100 a index klouzavých průměrů za posledních 12 měsíců k průměru 12 předcházejících měsíců).

Poznámka: Všechny ceny jsou uvedeny s DPH. Za rok 2020 je uvedena cena vč. 10 % sazby DPH.

Při porovnání průměrných cen pro vodné a stočné v jednotlivých krajích České republiky, jak je uvedeno v tabulce 3.2.6, je patrné, že nejvyšší ceny pro vodné a stočné byly v roce 2020 v Libereckém kraji (90,00 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 99,00 Kč · m⁻³ včetně DPH), v Ústeckém kraji (89,00 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 97,90 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Hl. m. Praze (84,00 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 92,40 Kč · m⁻³ včetně DPH). Průměrná cena pro vodné a stočné v Libereckém kraji převyšovala celorepublikový průměr o 15,53 %, v Ústeckém kraji o 14,25 % a v hl. m. Praze o 7,83 %.

Naopak nejnižší ceny pro vodné a stočné byly evidovány v Jihočeském kraji (70,10 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 77,11 Kč · m⁻³ včetně DPH), v Kraji Vysočina (70,30 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 77,33 Kč · m⁻³ včetně DPH), a v Olomouckém kraji (71,30 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 78,43 Kč · m⁻³ včetně DPH). Průměrná cena pro vodné a stočné byla nižší než celorepublikový průměr v Jihočeském kraji o 10,01 %, v Kraji Vysočina o 9,76 % a v Olomouckém kraji o 8,47 %.

K největšímu meziročnímu zvýšení průměrných cen pro vodné a stočné v období 2019–2020 došlo (i přes snížení sazby na DPH z 15 % na 10 %) v Hl. m. Praze (o 6,00 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 7,69 %), ve Středočeském kraji (o 5,60 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 7,36 %) a v Jihomoravském kraji (o 4,30 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 4,86 %). Ve stejném období se nejnižší nárůst průměrných cen pro vodné a stočné projevil v Libereckém kraji (o 2,30 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 2,62 %), ve Zlínském kraji (o 2,50 Kč · m⁻³, tj. o 3,61 %) a v Jihočeském kraji (o 2,60 Kč · m⁻³, tj. o 3,85 %).

Při srovnání oddělených položek byla nejvyšší cena pro vodné zaznamenána v Ústeckém kraji (46,00 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 50,60 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Libereckém kraji (45,60 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 50,16 Kč · m⁻³ včetně DPH), naopak nejnižší cena pro vodné byla vykazována v Olomouckém kraji (35,80 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 39,38 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Pardubickém kraji a Královéhradeckém kraji (oba shodně 37,40 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 41,14 Kč · m⁻³ včetně DPH).

K největšímu růstu průměrných cen vodného včetně DPH došlo mezi roky 2019 a 2020 (i přes snížení sazby na DPH z 15 % na 10 %) v Jihomoravském kraji (o 1,82 Kč · m⁻³, tj. o 4,38 %), ve Středočeském kraji (o 1,42 Kč · m⁻³, tj. o 2,95 %) a v Plzeňském kraji (o 1,04 Kč · m⁻³, tj. o 2,22 %). Vzhledem ke snížení sazby DPH z 15 % na 10 % došlo k největšímu poklesu cen pro vodné včetně DPH v Libereckém kraji (o 1,36 Kč · m⁻³, tj. o 2,71 %) a v Zlínském kraji (o 0,65 Kč · m⁻³, tj. o 1,54 %).

Nejvyšší průměrná cena pro stočné byla zjištěna v Libereckém kraji (44,40 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 48,84 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Ústeckém kraji (43,00 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 47,30 Kč · m⁻³ včetně DPH). Oproti tomu nejnižší průměrnou cenu pro stočné hradili odběratelé v Kraji Vysočina (30,20 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 33,22 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Jihočeském kraji (30,90 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 33,99 Kč · m⁻³ včetně DPH).

Průměrné ceny pro stočné včetně DPH (opět i přes snížení sazby DPH z 15 % na 10 %) se mezi roky 2019 a 2020 nejvíce zvýšily v hl. m. Praze (o 2,08 Kč · m⁻³, tj. o 5,12 %) a ve Středočeském kraji (o 0,93 Kč · m⁻³, tj. o 2,36 %). K největšímu poklesu průměrných cen v meziročním srovnání 2019 a 2020 pro stočné včetně DPH došlo v Ústeckém kraji (o 0,77 Kč · m⁻³, tj. o 1,63 %) a v Karlovarském kraji (o 0,74 Kč · m⁻³, tj. o 1,78 %).

Tabulka 3.2.6 Průměrné realizované ceny pro vodné a stočné v krajích za rok 2020 (bez DPH a s DPH), stav k 31. 12. 2020^{*)}

Území, kraj	Cena pro vodné (bez DPH)	Cena pro vodné (s DPH)	Cena pro stočné (bez DPH)	Cena pro stočné (s DPH)	Cena pro vodné a stočné (bez DPH)	Cena pro vodné a stočné (s DPH)
	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³
Ústecký	46,00	50,60	43,00	47,30	89,00	97,90
Liberecký	45,60	50,16	44,40	48,84	90,00	99,00
Hl. město Praha	45,20	49,72	38,80	42,68	84,00	92,40
Středočeský	45,10	49,61	36,60	40,26	81,70	89,87
Plzeňský	43,60	47,96	31,80	34,98	75,40	82,94
Karlovarský	41,90	46,09	37,80	41,58	79,70	87,67
Vysočina	40,10	44,11	30,20	33,22	70,30	77,33
Jihomoravský	39,40	43,34	37,20	40,92	76,60	84,26
Jihočeský	39,20	43,12	30,90	33,99	70,10	77,11
Zlínský	38,30	42,13	33,40	36,74	71,70	78,87
Moravskoslezský	37,90	41,69	34,70	38,17	72,60	79,86
Pardubický	37,40	41,14	38,60	42,46	76,00	83,60
Královéhradecký	37,40	41,14	37,20	40,92	74,60	82,06
Olomoucký	35,80	39,38	35,50	39,05	71,30	78,43
Česká republika	41,40	45,54	36,50	40,15	77,90	85,69

Pramen: ČSÚ

^{*)} Zákonem č. 256/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů došlo s účinností od 1. 5. 2020 ke snížení sazby daně z přidané hodnoty u cen pro vodné a stočné z dosavadní sazby daně ve výši 15 % na 10 %. Tabulka uvádí ceny s 10 % DPH.

Tabulky 3.2.7 a 3.2.8 udávají souhrnné ukazatele z Porovnání V+S za rok 2020 pro vodu pitnou a vodu odpadní včetně rozdílů a indexů charakterizujících odchylky skutečnosti od kalkulace. Indexy, vyjádřené jako podíly skutečnosti a kalkulace, vykazují v obou tabulkách některé výraznější disproporce. U porovnání pro vodu pitnou je zajímavý rozdíl mezi kalkulovanými a podstatně nižšími skutečnými náklady roku 2020 u materiálu a energií, a naopak rozdíl mezi kalkulovanými a výrazně vyššími skutečnými náklady na opravy infrastrukturního majetku a mezi kalkulovanou a skutečnou výrobní a správní režii. Podobný efekt je patrný i u porovnání pro vodu odpadní.

Tabulka 3.2.7 Souhrnné ukazatele položek v porovnání pro vodu pitnou za rok 2020 (Skupina 50)

Ukazatel	Jednotky	Skutečnost	Kalkulace	Rozdíl sl.1-sl.2	Index sl.1/sl.2
		1	2	3	4
Materiál	mil. Kč	3 750,87	3 856,09	-105,22	97,27%
- surová voda podzemní + povrchová	mil. Kč	1 239,76	1 280,98	-41,22	96,78%
- pitná voda převzatá	mil. Kč	2 139,55	2 187,76	-48,21	97,80%
- chemikálie	mil. Kč	106,29	104,37	1,92	101,84%
- ostatní materiál	mil. Kč	265,27	282,98	-17,71	93,74%
Energie	mil. Kč	651,66	679,76	-28,10	95,87%
- elektrická energie	mil. Kč	619,34	645,64	-26,30	95,93%
- ostatní energie (plyn, pevná a kapalná)	mil. Kč	32,32	34,12	-1,80	94,73%
Mzdy	mil. Kč	1 931,52	1 907,55	23,97	101,26%
- přímé mzdy	mil. Kč	1 408,95	1 393,90	15,05	101,08%
- ostatní osobní náklady	mil. Kč	522,57	513,65	8,92	101,74%
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	7 054,88	6 909,27	145,62	102,11%
- odpisy	mil. Kč	891,04	870,10	20,94	102,41%
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	2 199,88	2 074,39	125,49	106,05%
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	3 887,74	3 887,03	0,71	100,02%
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	76,23	77,75	-1,52	98,04%
Provozní náklady	mil. Kč	1 202,25	1 172,13	30,12	102,57%
- poplatky za vypouštění odpadních vod	mil. Kč	X	X	X	X
- ostatní provozní náklady externí	mil. Kč	611,58	584,51	27,07	104,63%
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	mil. Kč	590,67	587,62	3,05	100,52%
Finanční náklady	mil. Kč	21,78	23,75	-1,97	91,70%
Ostatní výnosy	mil. Kč	-107,59	-101,47	-6,12	106,03%
Výrobní režie	mil. Kč	1 491,04	1 480,95	10,09	100,68%
Správní režie	mil. Kč	1 001,01	982,89	18,11	101,84%
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	16 997,43	16 910,93	86,50	100,51%
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	426 474,11	385 727,20	40 746,92	110,56%
Požizovací cena souvis. provozního hmotného majetku	mil. Kč	9 703,42	9 768,07	-64,65	99,34%
Počet pracovníků	osob	5 222,32	5 216,18	6,14	100,12%
Voda pitná fakturovaná	mil. m ³	425,24	431,50	-6,27	98,55%
- z toho domácnosti	mil. m ³	294,89	284,57	10,32	103,63%
Pitná voda převzatá	mil. m ³	146,43	151,95	-5,52	96,37%
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč/m ³	39,97	39,19	0,78	101,99%
Úplné vlastní náklady – ÚVN	mil. Kč	16 997,43	16 910,93	86,50	100,51%
Kalkulační zisk	mil. Kč	1 199,59	1 559,84	-360,25	76,90%
- podíl z ÚVN (orientační ukazatel)	%	7,06	9,22	-2,17	76,57%
- z ř.13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku	mil. Kč	140,10	188,12	-48,02	74,47%
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	18 197,02	18 470,77	-273,75	98,52%
Voda fakturovaná pitná	mil. m ³	425,24	431,50	-6,27	98,55%
CENA pro vodné	Kč/m ³	42,79	42,81	-0,01	99,95%
CENA pro vodné + DPH	Kč/m ³	47,07	47,09	-0,01	99,96%

Pramen: MZE

Poznámka: *) Součet z formulářů Porovnání všech položek výpočtu cen pro vodné a stočné za kalendářní rok 2020 a dosažené skutečnosti v témže roce.

Tabulka 3.2.8 Souhrnné ukazatele položek v porovnání pro vodu odpadní za rok 2020 (Skupina 50)

Ukazatel	Jednotky	Skutečnost	Kalkulace	Rozdíl sl.1-sl.2	Index sl.1/sl.2
		1	2	3	4
Materiál	mil. Kč	852,72	879,06	-26,33	97,00%
- surová voda podzemní + povrchová	mil. Kč	X	X	X	X
- pitná voda převzatá + odpadní voda předaná	mil. Kč	490,35	486,79	3,56	100,73%
- chemikálie	mil. Kč	225,57	250,88	-25,31	89,91%
- ostatní materiál	mil. Kč	136,80	141,39	-4,59	96,76%
Energie	mil. Kč	812,23	819,11	-6,88	99,16%
- elektrická energie	mil. Kč	765,47	770,99	-5,52	99,28%
- ostatní energie (plyn, pevná a kapalná)	mil. Kč	46,76	48,11	-1,36	97,18%
Mzdy	mil. Kč	1 821,94	1 788,69	33,25	101,86%
- přímé mzdy	mil. Kč	1 327,03	1 302,14	24,88	101,91%
- ostatní osobní náklady	mil. Kč	494,91	486,54	8,37	101,72%
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	8 379,08	8 364,99	14,09	100,17%
- odpisy	mil. Kč	960,16	966,84	-6,68	99,31%
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 816,90	1 804,03	12,87	100,71%
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	5 484,70	5 483,65	1,05	100,02%
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	117,31	110,46	6,85	106,20%
Provozní náklady	mil. Kč	1 681,98	1 696,56	-14,58	99,14%
- poplatky za vypouštění odpadních vod	mil. Kč	111,86	121,33	-9,47	92,19%
- ostatní provozní náklady externí	mil. Kč	997,24	1 003,24	-6,00	99,40%
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	mil. Kč	572,88	571,99	0,89	100,16%
Finanční náklady	mil. Kč	18,16	20,48	-2,32	88,67%
Ostatní výnosy	mil. Kč	-241,44	-241,36	-0,08	100,03%
Výrobní režie	mil. Kč	1 113,87	1 096,87	17,00	101,55%
Správní režie	mil. Kč	963,68	962,39	1,29	100,13%
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	15 402,22	15 386,78	15,44	100,10%
Hodnota souvisejícího infrastrukturního m. podle VÚME	mil. Kč	577 940,23	510 597,19	67 343,05	113,19%
Pořizovací cena souvis. provozního hmotného majetku	mil. Kč	14 341,85	14 372,73	-30,87	99,79%
Počet pracovníků	osob	4 428,55	4 441,16	-12,61	99,72%
Voda odpadní odváděná fakturovaná	mil. m ³	367,97	373,29	-5,32	98,57%
- z toho domácnosti	mil. m ³	253,51	246,26	7,25	102,94%
Voda srážková fakturovaná	mil. m ³	65,61	65,91	-0,30	99,55%
Voda odpadní čištěná	mil. m ³	637,48	643,93	-6,45	99,00%
Odpadní voda předaná	mil. m ³	45,95	46,02	-0,07	99,85%
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč/m ³	35,52	35,03	0,49	101,40%
Úplné vlastní náklady – ÚVN	mil. Kč	15 402,22	15 386,78	15,44	100,10%
Kalkulační zisk	mil. Kč	1 201,48	1 434,64	-233,16	83,75%
- podíl z ÚVN (orientační ukazatel)	%	7,80	9,32	-1,52	83,69%
- z ř.13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku	mil. Kč	152,33	159,64	-7,31	95,42%
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	16 603,70	16 821,42	-217,72	98,71%
Voda fakturovaná odpadní + srážková	mil. m ³	433,58	439,20	-5,62	98,72%
CENA pro stočné	Kč/m ³	38,29	38,30	-0,01	99,97%
CENA pro stočné + DPH	Kč/m ³	42,12	42,13	-0,01	99,98%

Pramen: MZE

Poznámka: * Součet z formulářů Porovnání všech položek výpočtu cen pro vodné a stočné za kalendářní rok 2020 a dosažené skutečnosti v témže roce.

Stavba věžového vodojemu Moravská Huzová – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 9,133 mil. Kč

Tabulka 3.2.9 udává strukturu jednotlivých nákladových položek v letech 2019 a 2020 vyjádřenou podílem jednotlivých položek na úplných vlastních nákladech (dále jen „ÚVN“). U vody pitné i odpadní se na ÚVN podílí nejvíce ostatní přímé náklady, u vody pitné 41,51 % a u vody odpadní dokonce 54,40 %. U obou komodit pak největší položky tvoří nájem infrastrukturního majetku (22,87 % z ÚVN u pitné vody a 35,61 % z ÚVN u odpadní vody) a opravy infrastrukturního majetku (12,94 % z ÚVN u pitné vody a 11,80 % z ÚVN u odpadní vody). Tato položka dále mimo jiné zahrnuje odpisy, prostředky na obnovu infrastrukturního majetku, poplatky za vypouštění odpadních vod, ostatní provozní náklady externí a ostatní provozní náklady ve vlastní režii. Ostatní přímé náklady meziročně vzrostly u pitné vody o 765,65 mil. Kč, tj. o 12,17 % a u odpadní vody o 666,64 mil. Kč, tj. o 8,64 %. Náklady na opravy infrastrukturního majetku u pitné vody meziročně vzrostly o 156,4 mil. Kč, tj. o 7,65 % a u odpadních vod klesly o 35,4 mil. Kč, tj. o 1,91 %. Náklady na nájem infrastrukturního majetku se meziročně zvýšily u pitné vody o 575,39 mil. Kč, tj. o 17,37 % a u odpadních vod se zvýšily o 706,41 mil. Kč, tj. o 14,78 %. U úplných vlastních nákladů byl zaregistrován meziroční nárůst o 1 512,55 mil. Kč, tj. o 9,77 % v případě pitné vody a navýšení o 1 317,09 mil. Kč, tj. o 9,35 % v případě odpadních vod. To v jednotkových nákladech představovalo zvýšení u pitné vody o 3,07 Kč · m⁻³, tj. 8,32 % a u odpadních vod snížení (v důsledku vyššího objemu fakturované odpadní vody) o 3,42 Kč · m⁻³, tj. 8,78 %. Mzdové náklady se oproti roku 2019 u pitné vody zvýšily o 121,52 mil. Kč, tj. o 6,71 % a u odpadních vod o 122,57 mil. Kč, tj. o 7,21 %. Vyjádřeno v jednotkových nákladech u pitné vody činil meziroční zvýšení o 0,23 Kč · m⁻³, tj. 5,33 % a u odpadních vod snížení (v důsledku vyššího objemu fakturované odpadní vody) o 0,50 Kč · m⁻³, tj. snížení o 10,64 %. Náklady na energie meziročně stouply u pitné vody o 83,61 mil. Kč, tj. o 14,72 % a u odpadních vod o 138,32 mil. Kč, tj. o 20,52 %. Pouze u odpadní vody došlo k meziročnímu snížení nákladů a to u finančních nákladů, které meziročně klesly o 7,85 mil. Kč, tj. o 30,18 %. Na celkovém zvýšení ÚVN se podílely u pitné vody veškeré náklady. Na celkovém zvýšení ÚVN u odpadních vod se největší měrou podílely náklady na energie (meziroční index 120,53), poplatky za vypouštění odpadních vod (meziroční index 120,88) a ostatní provozní náklady ve vlastní režii (meziroční index 137,95).

Tabulka 3.2.9 Struktura realizovaných nákladů zahrnutých do ceny pro vodné a ceny pro stočné v roce 2019, 2020 a podíl na ÚVN a jednotkový náklad (Skupina 50 pro pitnou a Skupina 50 pro odpadní vodu)

Ukazatel	Rok	Voda pitná			Voda odpadní		
		Absolutní náklady	Podíl na ÚVN	Jednot. náklad	Absolutní náklady	Podíl na ÚVN	Jednot. náklad
		mil. Kč	%	Kč · m ⁻³	mil. Kč	%	Kč · m ⁻³
Materiál	2019	3 564,42	23,02	8,49	833,48	5,92	2,30
	2020	3 750,87	22,07%	8,82	852,72	5,54%	1,97
	Index (%)	105,23%	X	103,89%	102,31%	X	85,51%
Energie	2019	568,05	3,67	1,35	673,91	4,78	1,86
	2020	651,66	3,83%	1,53	812,23	5,27%	1,87
	Index (%)	114,72%	X	113,51%	120,53%	X	100,72%
Mzdy	2019	1 810,00	11,69	4,31	1 699,37	12,06	4,70
	2020	1 931,52	11,36%	4,54	1 821,94	11,83%	4,20
	Index (%)	106,71%	X	105,39%	107,21%	X	89,41%
Ostatní přímé náklady	2019	6 289,23	40,62	14,99	7 712,44	54,76	21,32
	2020	7 054,88	41,51%	16,59	8 379,08	54,40%	19,33
	Index (%)	112,17%	X	110,68%	108,64%	X	90,64%
- odpisy a prostředky obnovy infrastruktur. majetku	2019	885,51	5,72	2,11	980,44	6,96	2,71
	2020	967,27	5,69%	2,27	1 077,47	7,00%	2,49
	Index (%)	109,23%	X	107,80%	109,90%	X	91,70%
- opravy infrastruktur. majetku	2019	2 043,48	13,20	4,87	1 852,30	13,15	5,12
	2020	2 199,88	12,94%	5,17	1 816,90	11,80%	4,19
	Index (%)	107,65%	X	106,23%	98,09%	X	81,85%
- nájem infrastruktur. majetku	2019	3 312,35	21,39	7,89	4 778,29	33,92	13,21
	2020	3 887,74	22,87%	9,14	5 484,70	35,61%	12,65
	Index (%)	117,37%	X	115,87%	114,78%	X	95,76%
- poplatky za vypouštění odpadních vod	2019	0,57	0,00	0,00	92,54	0,66	0,26
	2020	0,00	0,00%	0,00	111,86	0,73%	0,26
	Index (%)	0,00%	X	0,00	120,88%	X	99,23%
- ostatní provozní náklady externí	2019	583,87	3,77	1,39	908,40	6,45	2,51
	2020	611,58	3,60%	1,44	997,24	6,47%	2,30
	Index (%)	104,75%	X	103,47%	109,78%	X	91,63%
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	2019	437,58	2,83	1,04	415,27	2,95	1,15
	2020	590,67	3,48%	1,39	572,88	3,72%	1,32
	Index (%)	134,98%	X	133,56%	137,95%	X	114,89%
Finanční náklady	2019	11,31	0,07	0,03	26,01	0,18	0,07
	2020	21,78	0,13%	0,05	18,16	0,12%	0,04
	Index (%)	192,57%	X	170,72%	0,70	X	59,83%
Výrobní režie	2019	1 433,71	9,26	3,42	1 057,19	7,51	2,92
	2020	1 491,04	8,77%	3,51	1 113,87	7,23%	2,57
	Index (%)	104,00%	X	102,52%	105,36%	X	87,98%
Správní režie	2019	890,29	5,75	2,12	865,02	6,14	2,39
	2020	1 001,01	5,89%	2,35	963,68	6,26%	2,22
	Index (%)	112,44%	X	111,04%	111,41%	X	93,00%
Úplné vlastní náklady	2019	15 484,88	100,00	36,90	14 085,13	100,00	38,94
	2020	16 997,43	100,00	39,97	15 402,22	100,00	35,52
	Index (%)	109,77%	X	108,32%	109,35%	X	91,23%

Od roku 2019 se v rámci Porovnání V + S nově vykazuje členění nákladové položky 4.3 „Nájem infrastrukturního majetku podle skutečnosti“ vč. vykazování prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací a zisku. Tato úprava umožňuje rovný přístup k vykazovaným údajům od vlastníků vodovodů a kanalizací, bez ohledu na způsob provozování jejich infrastruktury.

Tabulka 3.2.9a Souhrnné ukazatele ostatních přímých nákladů a členění nájemného v porovnání pro vodu pitnou za rok 2020 (Skupina 50 pro pitnou vodu)

Voda pitná	Ostatní přímé náklady bez nájemného		Členění nájemného	
	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³
Kalkulační položky				
- odpisy	891,04	2,10	1 493,76	3,51
- opravy infrastrukturního majetku	2 199,88	5,17	123,64	0,29
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	76,23	0,18	1 184,89	2,79
- ostatní položky nájmu	X	X	314,75	0,74
Zisk vlastníka v rámci nájemného	X	X	770,70	1,81
Součet položek	3 167,15	7,45	3 887,74	9,14
Ostatní přímé náklady	7 054,88 mil. Kč			

Pramen: MZe

Tabulka 3.2.9b Souhrnné ukazatele ostatních přímých nákladů a členění nájemného v porovnání pro vodu odpadní za rok 2020 (Skupina 50 pro odpadní vodu)

Voda odpadní	Ostatní přímé náklady bez nájemného		Členění nájemného	
	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³
Kalkulační položky				
- odpisy	960,16	2,21	2 692,81	6,21
- opravy infrastrukturního majetku	1 816,90	4,19	147,77	0,34
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	117,31	0,27	1 569,83	3,62
- ostatní položky nájmu	X	X	250,41	0,58
Zisk vlastníka v rámci nájemného	X	X	823,89	1,90
Součet položek	2 894,38	6,68	5 484,70	12,65
Ostatní přímé náklady	8 379,08 mil. Kč			

Pramen: MZe

Tabulka 3.2.10 Vykazování prostředků na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku za rok 2020 a za období od roku 2009 (konkrétně vykazované hodnoty v tabulce č. 4 Porovnání V+S - Skupina 50)

Ukazatel	Vodovody (voda pitná)				Kanalizace (voda odpadní)			
	426 474,11				577 940,23			
	Tvorba		Čerpání		Tvorba		Čerpání	
Položka	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku od roku 2009	50 476,27	11,84%	47 223,89	11,07%	123 897,54	21,44%	118 626,30	20,53%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2020	5 553,94	1,30%	5 308,91	1,24%	12 667,78	2,19%	10 816,79	1,87%
- z vodného	5 018,99	1,18%	X	X	11 210,34	1,94%	X	X
- ostatní	534,94	0,12%			1 457,44	0,25%		

Pramen: MZe

Z vykazovaných hodnot k tvorbě a čerpání finančních prostředků na obnovu infrastrukturního majetku uvedených v tabulce 3.2.10 je zřejmé, že Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací v roce 2020 vytvořila prostředky na obnovu vodovodů v celkové výši 5 553,94 mil. Kč, což činí 1,30 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Ve stejném roce na obnovu vodovodů bylo skutečně vyčerpáno 5 308,91 mil. Kč. Rozdíl ve výši 245,03 mil. Kč, o který byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu vodovodů v následujících letech. Na obnovu kanalizací bylo v roce 2020 vytvořeno celkem 12 667,78 mil. Kč tedy 2,19 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku, na obnovu kanalizací bylo skutečně vynaloženo 10 816,79 mil. Kč. Částka 1 850,99 mil. Kč, o kterou byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu kanalizací v následujících letech.

Za období od roku 2009 vytvořila Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací prostředky na obnovu vodovodů v celkové výši 50 476,27 mil. Kč tj. 11,84 %. Ve sledovaném období bylo skutečně vynaloženo 47 223,89 mil. Kč, tj. 11,07 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Částka 3 252,38 mil. Kč, o kterou byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání bude sloužit jako rezerva na obnovu vodovodů v příštím období. Na obnovu kanalizací bylo od roku 2009 vytvořeno celkem 123 897,54 tj. 21,44 % mil. Kč, skutečně bylo na obnovu kanalizací použito 118 626,30 mil. Kč, tj. 20,53 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Prostředky ve výši 5 271,25 mil. Kč, o které tvorba finančních prostředků překročila čerpání, budou sloužit jako rezerva na obnovu kanalizací.

Tabulka 3.2.11 Kalkulační položky umožňující generování prostředků na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku v rámci ceny pro vodné a stočné (Skupina 50) za rok 2020

Ukazatel	Jednotky	Voda pitná	Voda odpadní
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2020 – tvorba: finanční prostředky z vodného/stočného (viz tabulka č. 4)	mil. Kč	5 553,94	12 667,78
Kalkulační položky	mil. Kč	8 254,48	9 580,56
- odpisy	mil. Kč	891,04	960,16
- opravy infrastrukturního majetku*	mil. Kč	2 199,88	1 816,90
- nájem infrastrukturního majetku*	mil. Kč	3 887,74	5 484,70
• odpisy	mil. Kč	1 493,76	2 692,81
• opravy	mil. Kč	123,64	147,77
• prostředky obnovy	mil. Kč	1 184,89	1 569,83
• zisk v rámci nájemného	mil. Kč	770,70	823,89
- prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	76,23	1 17,31
- zisk (z ř.13 na rozvoj a obnovu infrastrukturního majetku)	mil. Kč	1 199,59	1 201,48
Rozdíl mezi vykazovanou tvorbou prostředků na obnovu a kalk. položkami	mil. Kč	2 700,54	3 087,21

Pramen: MZe

* Prostředky na obnovu lze v rámci této položky generovat pouze v rozsahu, ve kterém je obnova vodovodů a kanalizací účtována v této nákladové položce.

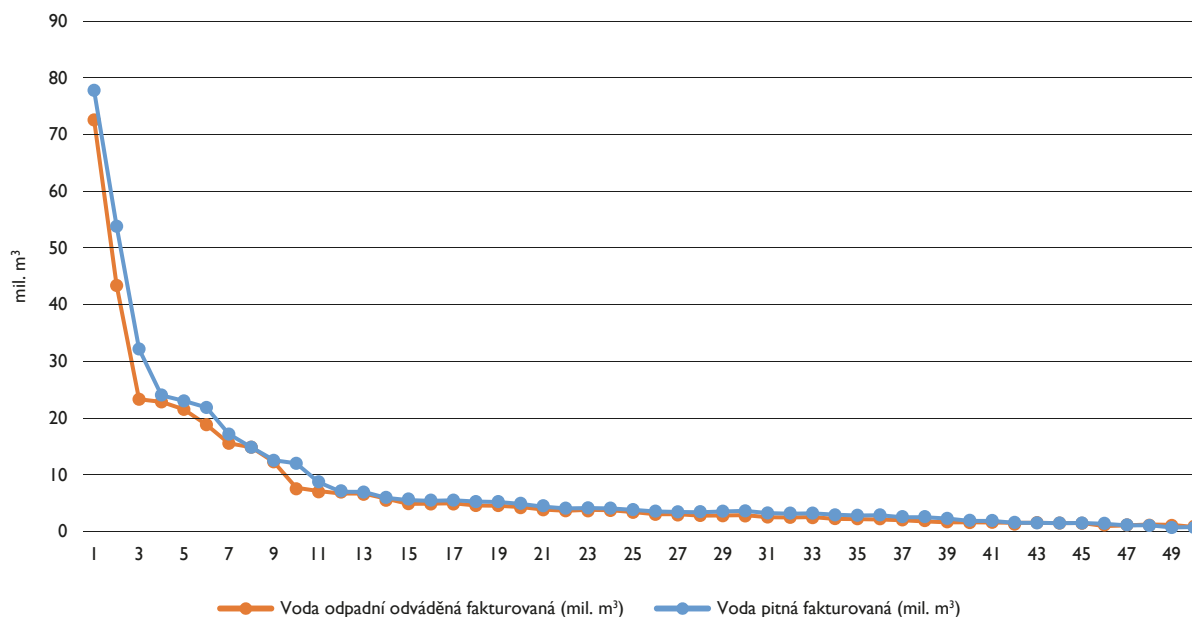
V tabulce 3.2.11 jsou uvedeny prostředky, které Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací v roce 2020 mohla vygenerovat na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku v rámci vodného a stočného. V rámci kalkulace ceny pro vodné a pro stočné je možné tvořit prostředky na obnovu vodovodů a kanalizací prostřednictvím nákladových položek: 4.1 Odpisy, 4.3 Nájem (ve stejném rozsahu jako členění kalkulační položky Ostatní přímé náklady), 4.4 Prostředky obnovy infrastrukturního majetku a případně položky č. 4.2 Opravy (pouze v rozsahu, ve kterém je obnova účtována v této nákladové položce) a zisk. V uvedené tabulce jsou konfrontovány kalkulační položky umožňující generovat finanční prostředky na obnovu a vykazovaná tvorba finančních prostředků na obnovu v rámci vodného a stočného. Nově je tvorba prostředků na obnovu vykazována v tabulce č. 4 Porovnání V+S v členění na finanční prostředky z vodného/stočného a finanční prostředky ostatní.

Pro další srovnání předaných údajů z Porovnání V+S bylo v následující kapitole provedeno vyhodnocení skutečných nákladů, jednotkových nákladů a zisku u vybraných skupin subjektů.

3.3 VYHODNOCENÍ SKUTEČNÝCH NÁKLADŮ, JEDNOTKOVÝCH NÁKLADŮ, ZISKU U SKUPIN VYBRANÝCH SUBJEKTŮ

Z tabulek 3.2.2 a 3.2.3 Skupiny 50 provozovatelů seřazených podle množství fakturované pitné vody odběratelům uváděných dle VÚPE a Skupiny 50 provozovatelů podle množství odpadní vody vypouštěné do kanalizace bez vod srážkových uváděných dle VÚPE v roce 2020 jsou v pořadí vymezeny čtyři skupiny pro vyhodnocení skutečných nákladů a pro srovnání provozovatelů v daných skupinách na základě podílu jednotlivých položek na celkových ÚVN.

Graf 3.3.1 Graf Skupiny 50 podle množství pitné vody fakturované a Skupiny 50 podle množství odpadní vody fakturované

Pramen: MZe

Skupiny pro vodu pitnou fakturovanou:

1. skupina – subjekty na 1.–3. místě
2. skupina – subjekty na 4.–6. místě
3. skupina – subjekty na 7.–10. místě
4. skupina – subjekty na 11.–50. místě

Skupiny pro odpadní vodu vypouštěnou:

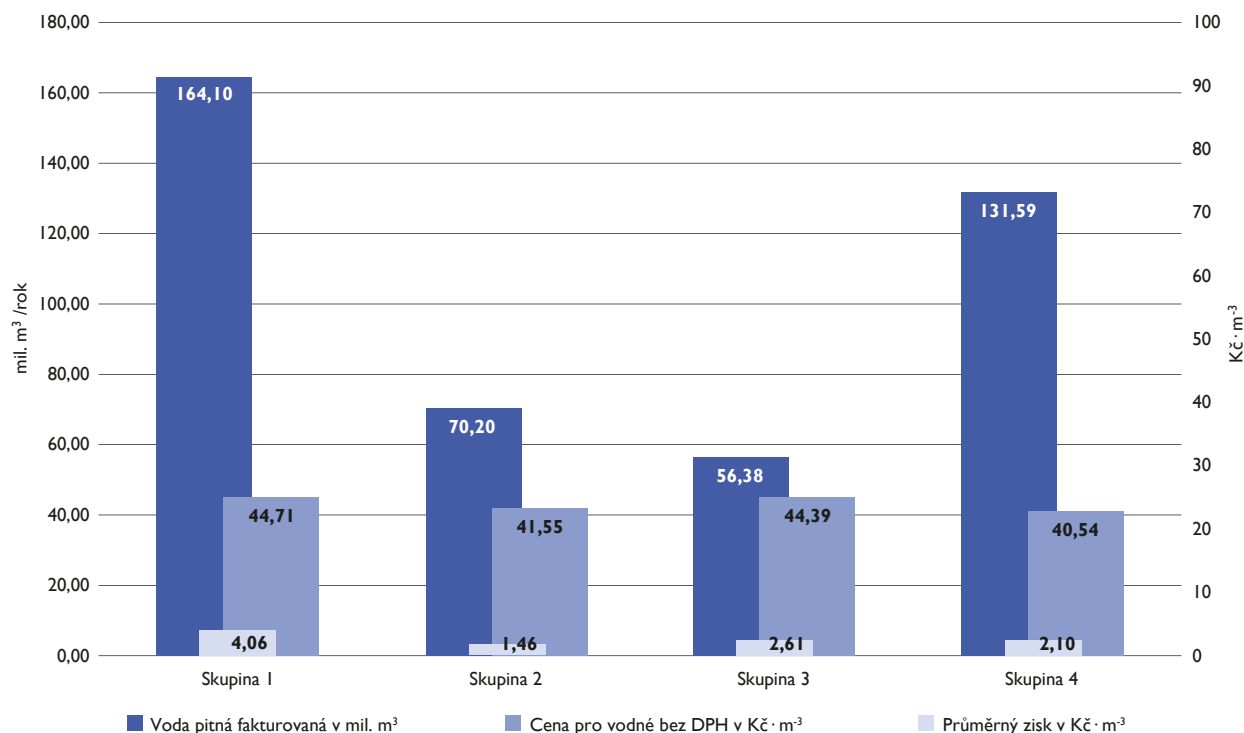
1. skupina – subjekty na 1.–2. místě
2. skupina – subjekty na 3.–7. místě
3. skupina – subjekty na 8.–9. místě
4. skupina – subjekty na 10.–50. místě

Pro porovnání jednotlivých skupin byly jejich základní údaje vymezeny následujícími sloupcovými grafy 3.3.2 a 3.3.3.

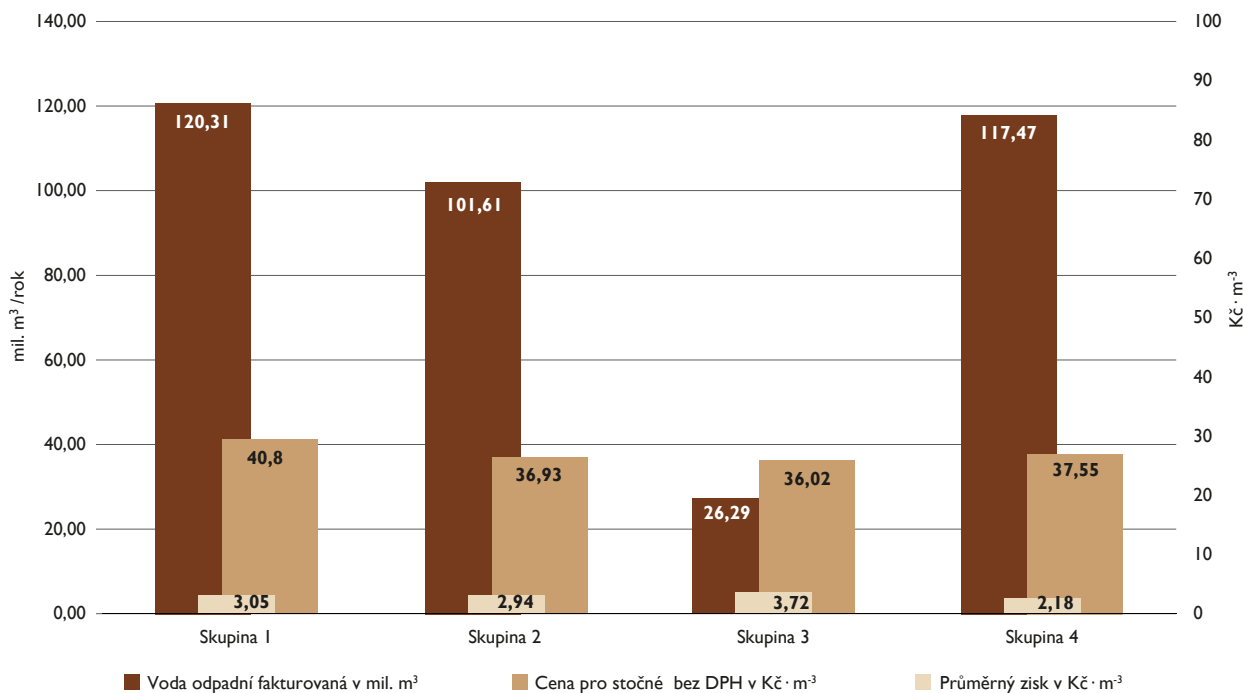
Kanalizace a ČOV v osadách Jankov a Holašovice – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 26,011 mil. Kč

Graf 3.3.2 Objem pitné vody fakturované (podle VÚPE) ve skupinách podle velikostního pořadí s porovnáním průměrné ceny a průměrného zisku

Pramen: MZe

Graf 3.3.3 Objem odpadní vody vypouštěné do kanalizace (podle VÚPE) ve skupinách podle velikostního pořadí s porovnáním průměrné ceny a průměrného zisku

Pramen: MZe

Tabulka 3.3.1 Struktura skutečných nákladů za rok 2020 pro skupinu první a druhou a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina 1				Skupina 2			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		1-3		1-2		4-6		3-5	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	1 387,24	20,78	79,24	1,54	843,09	29,94	459,80	11,01
Energie	mil. Kč	193,55	2,90	164,25	3,19	94,74	3,37	214,64	5,14
Mzdy	mil. Kč	552,74	8,29	347,38	6,75	217,60	7,73	549,98	13,17
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	2 933,51	43,98	3 201,56	62,24	1 171,55	41,63	2 161,04	51,74
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	188,34	2,82	0,00	0,00	2,99	0,11	181,78	4,35
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	802,57	12,03	636,87	12,38	300,43	10,67	332,98	7,97
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 892,32	28,37	2 564,69	49,86	867,30	30,82	1 559,72	37,35
Provozní náklady	mil. Kč	246,90	3,70	347,94	6,76	335,06	11,91	513,69	12,30
Finanční náklady/ Ostatní výnosy	mil. Kč	-9,45	-0,14	-22,43	-0,42	-42,34	-1,50	-47,38	-1,13
Výrobní režie	mil. Kč	1 088,45	16,32	759,85	14,77	50,43	1,79	91,06	2,18
Správní režie	mil. Kč	277,90	4,17	266,02	5,17	144,26	5,13	233,64	5,59
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	6 670,83	100,00	5 143,80	100,00	2 814,40	100,00	4 176,47	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	170 054,10	2 549,22	247 837,51	4 818,18	61 601,73	2 188,81	137 999,55	3 304,22
Požizovací cena provozního majetku	mil. Kč	1 853,74	27,79	843,44	16,40	445,50	15,83	4 456,37	106,70
Počet pracovníků	osoby	1 507,43		929,59		653,19		1 144,80	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	164,10		120,31		70,20		101,61	
- z toho domácnosti	mil. m ³	117,13		86,73		47,98		70,44	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	78,00		0,65		29,09		38,75	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	40,65		37,75		40,09		33,99	
Kalkulační zisk	mil. Kč	666,77	10,00	414,46	8,06	102,73	3,65	360,50	8,63
- podíl z ÚVN	%	10,00		8,06		3,65		8,63	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	7 337,61	110,00	5 558,26	108,06	2 917,13	103,65	4536,96	103,65
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	44,71		40,80		41,55		36,93	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	49,19		44,87		45,71		40,62	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	4,06		3,05		1,46		2,94	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	7,11				4,40			

Pramen: MZe

Tabulka 3.3.2 Struktura skutečných nákladů za rok 2020 pro skupinu třetí a čtvrtou a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina 3				Skupina 4			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		7-10		6-9		11-50		10-50	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	393,61	16,71	39,84	4,33	1 116,61	22,09	271,35	5,36
Energie	mil. Kč	116,68	4,95	43,56	4,74	237,92	4,70	382,81	7,56
Mzdy	mil. Kč	370,57	15,73	152,05	16,54	790,58	15,63	758,55	14,99
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	1 021,84	43,38	571,77	62,18	1 887,50	37,31	2 396,33	47,34
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	84,22	3,58	118,02	12,84	615,49	12,17	632,62	12,50
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	356,82	15,15	74,72	8,13	733,33	14,50	755,28	14,92
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	580,80	24,66	379,03	41,22	513,63	10,15	977,75	19,32
Provozní náklady	mil. Kč	237,88	10,10	121,72	13,24	356,35	7,04	691,83	13,67
Finanční náklady/ Ostatní výnosy	mil. Kč	-18,92	-0,80	-74,58	-8,11	-15,10	-0,30	-79,12	-1,56
Výrobní režie	mil. Kč	94,07	3,99	37,36	4,06	253,05	5,00	214,03	4,23
Správní režie	mil. Kč	139,95	5,94	27,78	3,02	431,70	8,53	425,92	8,41
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	2 355,69	100,00	919,51	100,00	5 058,61	100,00	5 061,70	100,00
Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	49 927,32	2 119,43	29 482,22	3 206,31	141 410,27	2 795,44	159 513,89	3 151,39
Požizovací cena provozního majetku	mil. Kč	2 913,09	123,66	4 154,89	451,86	4 499,89	88,96	4 836,58	95,55
Počet pracovníků	osoby	792,00		309,76		2 220,70		1 984,44	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	56,38		26,29		131,59		117,47	
- z toho domácnosti	mil. m ³	39,56		16,79		88,38		78,00	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	11,46		1,28		27,84		5,27	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	41,78		32,30		38,44		35,37	
Kalkulační zisk	mil. Kč	146,84	6,23	105,69	11,49	275,52	5,45	311,26	6,15
- podíl z ÚVN	%	6,23		11,49		5,45		6,15	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	2 502,53	106,23	1 025,19	111,49	5 334,13	105,45	5 372,96	106,15
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	44,39		36,02		40,54		37,55	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	48,82		39,62		44,59		41,30	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	2,61		3,72		2,10		2,18	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	6,33				4,28			

Pramen: MZe

Tabulka 3.3.3 Podíl nákladových položek na ÚVN na vodu pitnou všech velikostních skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina			
		1	2	3	4
Materiál	%	20,78	29,94	16,71	22,09
Energie	%	2,90	3,37	4,95	4,70
Mzdy	%	8,29	7,73	15,73	15,63
Ostatní přímé náklady	%	43,98	41,63	43,38	37,31
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	2,82	0,11	3,58	12,17
- opravy infrastrukturního majetku	%	12,03	10,67	15,15	14,50
- nájem infrastrukturního majetku	%	28,37	30,82	24,66	10,15
Provozní náklady	%	3,70	11,91	10,10	7,04
Finanční náklady/Ostatní výnosy	%	-0,14	-1,50	-0,80	-0,30
Výrobní režie	%	16,32	1,79	3,99	5,00
Správní režie	%	4,17	5,13	5,94	8,53
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	10,00	3,65	6,23	5,45
CENA pro vodné	Kč · m ⁻³	44,71	41,55	44,39	40,54
CENA pro vodné + DPH	Kč · m ⁻³	49,19	45,71	48,82	44,59

Pramen: MZe

V komentáři k tabulce 3.3.3 uvádíme pouze základní srovnání podílu jednotlivých kalkulačních položek k ÚVN za vodu pitnou. U první skupiny jsou nejnižší náklady na energie a provozní náklady. U energií to může vyplývat především z množstevních slev. U všech uvedených skupin je nejvyšší podíl ostatních přímých nákladů. Největší část této položky tvoří náklady na nájem infrastrukturního majetku. Do infrastrukturního majetku mohlo být použito pro novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury více než 43 % z ÚVN (uvedené % zahrnuje odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku + opravy + nájem infrastrukturního majetku) u první skupiny a u třetí skupiny. Ve druhé skupině mohlo být vloženo do infrastrukturního majetku 41,63 % z ÚVN a ve čtvrté skupině to bylo 37,31 % z ÚVN. Položka provozní náklady obsahuje poplatky za vypouštění odpadních vod, ostatní provozní náklady externí a ostatní provozní náklady ve vlastní režii a její podíl je nejvyšší u čtvrté skupiny. Další nejvyšší nákladovou položkou je materiál. Nejvyšší hodnota je vykazována u druhé skupiny (29,96 %). U čtvrté a první skupiny hodnota této položky přesahuje 1/5 ÚVN (20,8% resp. 22,07 %).

Za poměrně zásadní odlišení lze považovat kalkulační zisk první skupiny, který činí 10 % z položky ÚVN a druhé skupiny, kdy kalkulační zisk činí necelé 4 % z ÚVN. Ve třetí a čtvrté skupině se jedná o 6,23 %, resp. 5,45 % z ÚVN. Zde je třeba při posuzování vzít v úvahu, že v případě první skupiny se jedná o dvě provozní společnosti (PVK a SČVK) a jednu společnost smíšenou (SmVaK), která infrastrukturní majetek vlastní a zároveň i provozuje. Z tohoto důvodu jsou u této společnosti v kalkulačním zisku zahrnuty i prostředky na investice (u provozních společností jsou tyto prostředky zahrnuty v položce nájemné), což celkový výsledek výrazně ovlivňuje.

ÚV Miroslav – odstranění uranu a dusičnanů z pitné vody – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 5,253 mil. Kč

Tabulka 3.3.4 Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace všech velikostních skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina			
		1	2	3	4
Materiál	%	1,54	11,01	4,33	5,36
Energie	%	3,19	5,14	4,74	7,56
Mzdy	%	6,75	13,17	16,54	14,99
Ostatní přímé náklady	%	62,24	51,74	62,18	47,34
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,00	4,35	12,84	12,50
- opravy infrastrukturního majetku	%	12,38	7,97	8,13	14,92
- nájem infrastrukturního majetku	%	49,86	37,35	41,22	19,32
Provozní náklady	%	6,76	12,30	13,24	13,67
Finanční náklady/Ostatní výnosy	%	-0,42	-1,13	-8,11	-1,56
Výrobní režie	%	14,77	2,18	4,06	4,23
Správní režie	%	5,17	5,59	3,02	8,41
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	8,06	8,63	11,49	6,15
CENA pro stočné	Kč · m ⁻³	40,80	36,93	36,02	37,55
CENA pro stočné + DPH	Kč · m ⁻³	44,87	40,62	39,62	41,30

Pramen: MZe

Z tabulky 3.3.4 je patrné, že i u vody odpadní je druhá skupina podstatně zatížena nejvyššími náklady na materiál, tato skupina však vykazuje nejnižší výrobní režii. Náklady na energie jsou zřetelně vyšší u čtvrté skupiny. Nejvyšší podíl nákladů u všech skupin tvoří položka ostatní přímé náklady, což je jednoznačně důsledkem vysokých nákladů na nájem infrastrukturního majetku. Do infrastrukturního majetku mohlo být použito pro novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury 62,24 %, 51,74 % a 62,18 % z ÚVN (uvedené % zahrnuje odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku + opravy + nájem infrastrukturního majetku). Ve čtvrté skupině mohlo být vloženo do infrastrukturního majetku 47,34 % z ÚVN. Výrobní režie je výrazně nejvyšší u první skupiny a nejnižší u druhé skupiny. Podstatnější rozdíly je možné sledovat u položky kalkulační zisk, který je mnohem vyšší u třetí skupiny, který činí 11,49 % z hodnoty ÚVN. U první a druhé skupiny je kalkulační zisk zřetelně nižší a dosahuje 8,06 % resp. 8,63 % z hodnoty ÚVN, nejnižší je pak u čtvrté skupiny a činí 6,15 % z ÚVN.

3.4 CENOVÁ KONTROLA

V oboru vodovodů a kanalizací provádí cenovou kontrolu také územně příslušný Specializovaný finanční úřad (dříve finanční ředitelství). Kontrolní činnost Odboru cenové kontroly SFÚ byla v roce 2020 zaměřena na ověřování dodržování regulačních pravidel stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., prováděcí vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., a navazujícími příslušnými cenovými výměry MF a ostatních cenových orgánů. Kromě regulovaných cen zboží a služeb byly v roce 2020 provedeny i kontroly v oblasti neregulovaných cen podle ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., týkající se možného zneužití výhodnějšího hospodářského postavení prodávajícího. Rovněž bylo kontrolováno, a to jednak samostatně nebo v rámci kontrolních akcí zaměřených na jednotlivé regulované oblasti, zda prodávající jednotlivých druhů zboží plní své evidenční a informační povinnosti stanovené ustanoveními § 11 a § 13 zákona č. 526/1990 Sb.

V oblasti vodárenství jsou věcným usměrňováním cen podle ustanovení § 6 zákona č. 526/1990 Sb., regulovány ceny:

- povrchové vody odebrané z vodních toků a ostatních povrchových vod,
- pitné vody dodávané odběratelům nebo do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě než je odběratel,
- odpadní vody odvedené kanalizací nebo převzaté od jiného vodohospodářského subjektu.

V oblasti vodárenství bylo v roce 2020 provedeno celkem 87 cenových kontrol, což je o 9 cenových kontrol více než v roce 2019. Na základě provedených cenových kontrol bylo pravomocně uloženo 12 pokut v úhrnné výši 9 798 000 Kč.

Nalezená pochybení jsou zejména:

- nesestavení, a tedy i neuchování kalkulací k cenám pro vodné a stočné po zákonem stanovenou dobu
- zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů nebo nákladů nedoložených v účetnictví,
- neprovedení výpočtu přiměřeného zisku zajišťujícího přiměřenou návratnost použitého kapitálu, popř. nedodržení pravidel pro jeho provedení.

Cílem kontrolní činnosti zaměřené na dodržování závazného postupu při tvorbě a kalkulaci cen pro vodné a cen pro stočné vlastníky resp. provozovateli vodovodů a kanalizací je zjednotění náprav kalkulací a tím především ochrana odběratelů.

3.5 ZÁVĚRY K CENÁM

Zákonem o vodovodech a kanalizacích je vlastníkovi popř. provozovateli vodovodu nebo kanalizace uložena povinnost zaslat MZe v elektronické podobě a ve stanovené formě Porovnání V+S. Povinný elektronický formát byl zaveden novelou zákona o vodovodech a kanalizacích a měl by nadále i v příštích letech sloužit ke zjednodušení předávání dat, a také k omezení chybovosti již při zpracování hlášení u samotných vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu.

Nejčastějšími chybami byla absence uvedení infrastrukturního majetku, reprezentovaného identifikačním číslem majetkové resp. provozní evidence (IČPE), vztahujícího se k předmětným formulářům. V mnoha případech obsahují předané dokumentace v této položce závažné nesrovnalosti, které mohou naznačovat nesoulad s rozhodnutím o povolení k provozování vodovodů a kanalizací. Častá chybovost je u vykazování cen provozního hmotného majetku, kdy je uváděna stejná hodnota jako u infrastrukturního majetku. Hodnota infrastrukturního majetku podle VÚME, není uváděna v reprodukční pořizovací ceně stanovené podle metodického pokynu, ale ve formulářích je chybně vykazována účetní hodnota majetku.

Značná část zpracovatelů rovněž nevyplňuje údaje o tvorbě a čerpání prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací, které se nově vykazují v tabulce č. 4 uvedeného hlášení. V této položce se uvádí skutečná tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu s ohledem na plán financování obnovy za sledované období, v členění podle zdrojů, resp. zda jsou tyto prostředky generovány v rámci ceny pro vodné a stočné nebo z jiných zdrojů. Pokud nejsou finanční prostředky na obnovu vodovodu nebo kanalizace v daném kalendářním roce (období) použity na obnovu vodovodů a kanalizací, tvoří rozdíl mezi tvorbou a čerpáním rezervu finančních prostředků, které musí mít vlastníci k dispozici např. na bankovním účtu.

Vyskytují se i subjekty, které nabízejí vypracování hlášení Porovnání V+S komerčně, aniž by správné zpracování znaly, případně byly alespoň seznámeny s přílohou č. 19a vyhlášky č. 428/2001 Sb. Někteří zpracovatelé taktéž nerozlišují rozdílnost dvou dokumentů, „Kalkulace V+S“ zpracované podle přílohy č. 19 vyhlášky č. 428/2001 Sb., a dokladu Porovnání V+S (respektive porovnání kalkulace a dosažené skutečnosti v témže roce) prováděné podle přílohy č. 20 vyhlášky č. 428/2001 Sb. V některých případech byla předána dokumentace, která obsahovala nepravdivé údaje v zásadních položkách včetně fakturované ceny pro vodné, ceny pro stočné a množství fakturované vody.

S novelou vyhlášky č. 428/2001 Sb. a účinností předmětných příloh se zpracovávané dokumenty provádějí podle upravené přílohy č. 19 a č. 20 této vyhlášky. V Porovnání V+S se vyazuje tvorba a čerpání prostředků na obnovu odděleně od kalkulace (výpočtu) cen pro vodné a pro stočné. Vytváření finanční rezervy na obnovu je v působnosti vlastníka infrastruktury, který může být odlišný od provozovatele resp. od příjemce vodného či stočného, z tohoto důvodu se uvádí tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu v samostatné tabulce. Údaje vykazované v tabulce č. 4 resp. v tabulce č. 5 nově předává vlastníci vodohospodářského infrastrukturního majetku příjemci vodného nebo stočného. Na základě zmocnění vlastníka (vlastníků) může příjemce vodného nebo stočného tyto hodnoty v rámci informačního systému (IS VaK – VS VaK) do Porovnání vyplnit buď přímo, nebo je importovat z Excelu.

ČOV a kanalizace Čakov - spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 16,088 mil. Kč

4. EFEKTIVITA VYNAKLÁDANÝCH NÁKLADŮ PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ

4.1 REPREZENTANTI RŮZNÝCH PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ

S ohledem k celkovému počtu 3 041 provozovatelů evidovaných ve VÚPE za kalendářní rok 2020 bylo vytvořeno celkem 5 skupin. Zástupci těchto skupin jsou vybráni jako reprezentativní vzorek pro různé provozovatelské modely (skupina „A“ oddílné čistě provozovatelské akciové společnosti územně rozsáhlé, skupina „B“ oddílné čistě provozovatelské akciové společnosti územně vymezené velkými městy, skupina „C“ vlastnicko-provozovatelské akciové společnosti územně nepřesahující okres, skupina „D“ provozovatelské společnosti ovládané vlastníkem infrastruktury – menšími městy (jako zvláštní vlastnicko-provozní model), skupina „E“ vlastnicko-provozovatelský model, kdy menší obec provozuje vlastní infrastrukturu.

Tabulka 4.1.1 uvádí reprezentanty jednotlivých skupin.

Tabulka 4.1.1 Seznam vybraných zástupců (reprezentantů) provozovatelských modelů

Skupina A
Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.
Královéhradecká provozní, a. s.
Moravská vodárenská, a. s.
Skupina B
Pražské vodovody a kanalizace, a. s.
Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.
Ostravské vodárny a kanalizace, a. s.
Skupina C
Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.
Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.
Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.
Skupina D
Městské vodovody a kanalizace, s. r. o. Jaroměř
Technické služby Strakonice, s. r. o.
VLTA VOTÝNSKÁ TEPLÁRENSKÁ, a. s.
Skupina E
Obec Svratouch
Městys Želetava
Obec Čermná
Obec Zbytiny
Obec Milešov

Bořanovice-rozšíření a intenzifikace ČOV - spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 3,853 mil. Kč

Tabulka 4.1.2 Struktura skutečných nákladů za rok 2020 pro skupinu A + B a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina A				Skupina B			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	444,79	13,52	72,39	2,31	1 277,17	27,15	354,73	7,94
Energie	mil. Kč	138,67	4,22	157,79	5,04	109,61	2,33	80,14	1,79
Mzdy	mil. Kč	264,40	8,04	246,58	7,87	363,61	7,73	373,24	8,36
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	1 311,40	39,87	1 702,16	54,34	2 293,48	48,76	2 955,59	66,19
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	14,66	0,45	30,59	0,98	0,80	0,02	0,62	0,01
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	287,84	8,75	350,80	11,20	791,68	16,83	592,19	13,26
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	998,67	30,37	1 308,95	41,79	1 501,00	31,91	2 362,78	52,91
Provozní náklady	mil. Kč	66,86	2,03	171,27	5,47	305,16	6,49	373,70	8,37
Finanční náklady	mil. Kč	0,07	0,00	0,00	0,00	14,10	0,30	2,60	0,06
Ostatní výnosy	mil. Kč	-9,52	-0,28	-22,43	-0,71	-40,63	-0,87	-89,13	-1,99
Výrobní režie	mil. Kč	922,56	28,05	648,98	20,72	155,23	3,30	169,32	3,79
Správní režie	mil. Kč	149,56	4,55	155,47	4,96	226,20	4,81	245,24	5,49
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	3 288,80	100,00	3 132,22	100,00	4 703,93	100,00	4 465,42	100,00
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	85 798,59	2 608,81	89 934,19	2 871,26	102 456,97	2 178,12	229 969,30	5 150,00
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	741,69	22,55	797,32	25,46	1 057,72	22,49	3 901,15	87,36
Počet pracovníků	osoby	887,66		702,34		1 014,13		898,33	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	78,06		63,46		116,72		114,64	
- z toho domácnosti	mil. m ³	56,30		47,74		81,21		78,15	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	4,43		1,26		91,04		32,67	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	42,13		41,77		40,29		34,69	
Kalkulační zisk	mil. Kč	152,27	4,63	96,66	3,09	254,93	5,42	447,92	10,03
- podíl z ÚVN	%	4,63		3,09		5,42		10,03	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	3 441,08	104,63	3 228,88	103,09	4 958,86	105,42	4 913,34	110,03
CENA pro vodné/ stočné	Kč · m ⁻³	44,08		43,07		42,48		38,18	
CENA pro vodné/ stočné + DPH	Kč · m ⁻³	48,49		47,37		46,73		42,00	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	1,95		1,30		2,19		3,49	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	3,25				5,68			

Pramen: MZE

Tabulka 4.1.2a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2020 pro skupinu A + B a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME

Vykazování prostředků na obnovu	Ukazatel	Jednotky	Skupina A				Skupina B			
			Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
			mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2020 – tvorba		Kč · m ⁻³	10,23	0,01	11,82	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
- z vodného/stočného		Kč · m ⁻³	1 206,02	1,41	1 009,48	1,12	2 672,69	2,61	3 018,26	1,31
- ostatní		Kč · m ⁻³	124,13	0,14	66,37	0,07	129,36	0,13	142,67	0,06
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2020 – čerpání		Kč · m ⁻³	1 298,68	1,51	1 003,32	1,12	2 741,14	2,68	2 937,03	1,28

Pramen: MZE

Tabulka 4.1.3 Struktura skutečných nákladů za rok 2020 pro skupinu C + D a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina C				Skupina D			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	113,07	17,64	14,19	2,63	19,02	24,01	2,86	3,84
Energie	mil. Kč	28,44	4,44	33,94	6,30	4,46	5,63	6,39	8,59
Mzdy	mil. Kč	150,26	23,45	110,29	20,46	15,00	18,93	15,60	20,95
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	237,95	37,13	267,32	49,58	30,46	38,45	35,66	47,89
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	160,72	25,08	141,80	26,30	0,81	1,03	0,84	1,13
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	73,08	11,40	82,41	15,28	6,95	8,77	2,78	3,73
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	2,42	0,38	43,11	7,99	22,70	28,65	32,04	43,03
Provozní náklady	mil. Kč	30,99	4,84	47,07	8,73	4,93	6,22	6,95	9,33
Finanční náklady	mil. Kč	0,00	0,00	0,51	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní výnosy	mil. Kč	-8,47	-1,33	-14,48	-2,70	-1,64	-2,07	-1,36	-1,84
Výrobní režie	mil. Kč	15,25	2,38	15,53	2,88	1,42	1,80	1,46	1,96
Správní režie	mil. Kč	73,40	11,45	64,80	12,02	5,57	7,03	6,91	9,28
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	640,90	100,00	539,16	100,00	79,23	100,00	74,46	100,00
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	16 101,85	2 512,30	16 882,38	3 131,20	2 326,44	2 936,30	3 798,78	5 101,56
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	175,13	27,33	181,85	33,73	16,95	21,39	13,97	18,76
Počet pracovníků	osoby	316,72		235,61		35,50		36,50	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	15,90		13,44		2,06		1,92	
- z toho domácnosti	mil. m ³	11,39		8,92		1,40		1,35	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	2,28		0,14		0,51		0,05	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	40,29		31,56		38,51		27,67	
Kalkulační zisk	mil. Kč	49,77	7,77	54,82	10,17	5,66	7,14	9,13	12,26
- podíl z ÚVN	%	7,77		10,17		7,14		12,26	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	690,67	107,77	593,98	110,17	84,89	107,14	83,59	112,26
CENA pro vodné/ stočné	Kč · m ⁻³	43,43		34,77		41,26		31,07	
CENA pro vodné/ stočné + DPH	Kč · m ⁻³	47,77		38,25		45,38		34,17	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	3,14		3,21		2,75		3,40	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	6,35				6,15			

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.3a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2020 pro skupinu C + D a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME

Vykazování prostředků na obnovu	Ukazatel	Jednotky	Skupina C				Skupina D			
			Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
			mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2020 – tvorba		Kč · m ⁻³	1,72	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- z vodného/stočného		Kč · m ⁻³	3 071,38	19,07	3 308,26	19,60	3 114,42	133,87	3 373,28	88,80
- ostatní		Kč · m ⁻³	215,71	1,34	313,41	1,86	224,84	9,66	325,02	8,56
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2020 – čerpání		Kč · m ⁻³	3 029,70	18,82	3 141,40	18,61	3 122,80	134,23	3 171,81	83,50

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.4 Struktura skutečných nákladů za rok 2020 pro skupinu E a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina E			
		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	0,37	17,25	0,12	4,11
Energie	mil. Kč	0,41	19,06	0,70	24,01
Mzdy	mil. Kč	0,42	19,69	0,50	17,19
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	0,36	16,74	1,03	35,40
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,34	15,72	0,55	18,89
- opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,01	0,51	0,28	9,48
- nájem infrastrukturního majetku	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Provozní náklady	mil. Kč	0,35	16,07	0,44	15,21
Finanční náklady	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,09
Výrobní režie	mil. Kč	0,16	7,28	0,01	0,50
Správní režie	mil. Kč	0,08	3,91	0,10	3,49
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	2,16	100,00	2,91	100,00
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	103,26	4 786,34	178,54	6 130,47
Pořizovací cena provozního majetku	mil. Kč	14,43	668,86	16,65	571,71
Počet pracovníků	osoby	3,60		3,60	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	0,08		0,09	
- z toho domácnosti	mil. m ³	0,07		0,09	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	0,00		0,00	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	25,72		33,30	
Kalkulační zisk	mil. Kč	-0,26	-12,25	-0,75	-25,79
- podíl z ÚVN	%	-12,25		-25,79	
Celkem ÚVN + zisk	mil. Kč	1,89	87,75	2,16	74,21
CENA pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	22,57		24,72	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	24,83		27,19	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	-3,15		-8,58	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	-11,73			

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.4a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2020 pro skupinu E a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME

Vykazování prostředků na obnovu	Ukazatel	Jednotky	Skupina E			
			Voda pitná		Voda odpadní	
			mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2020 – tvorba	Kč · m ⁻³	0,01	0,01	0,20	0,11	
- z vodného/stočného	Kč · m ⁻³	3 114,58	3 016,25	3 373,53	1 889,51	
- ostatní	Kč · m ⁻³	224,90	217,80	325,55	182,34	
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za roku 2020 – čerpání	Kč · m ⁻³	3 122,80	3 024,21	3 172,01	1 776,64	

Pramen: MZe

Souhrn podílů nákladových položek na ÚVN z tabulek 4.1.2, 4.1.3 a 4.1.4 je uveden v tabulce 4.1.5 a 4.1.6.

Tabulka 4.1.5 Podíl nákladových položek na ÚVN na vodu pitnou všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Materiál	%	13,52	27,15	17,64	24,01	17,25
Energie	%	4,22	2,33	4,44	5,63	19,06
Mzdy	%	8,04	7,73	23,45	18,93	19,69
Ostatní přímé náklady	%	39,87	48,76	37,13	38,45	16,74
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,45	0,02	25,08	1,03	15,72
- opravy infrastrukturního majetku	%	8,75	16,83	11,40	8,77	0,51
- nájem infrastrukturního majetku	%	30,37	31,91	0,38	28,65	0,00
Provozní náklady	%	2,03	6,49	4,84	6,22	16,07
Finanční náklady	%	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00
Ostatní výnosy	%	-0,28	-0,86	-1,32	-2,07	0,00
Výrobní režie	%	28,05	3,30	2,38	1,80	7,28
Správní režie	%	4,55	4,81	11,45	7,03	3,91
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	4,63	5,42	7,77	7,14	-12,25
CENA pro vodné	Kč · m ⁻³	44,08	42,48	43,43	41,26	22,57
CENA pro vodné + DPH	Kč · m ⁻³	48,49	46,73	47,77	45,38	24,83

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.6 Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Materiál	%	2,31	7,94	2,63	3,84	4,11
Energie	%	5,04	1,79	6,30	8,59	24,01
Mzdy	%	7,87	8,36	20,46	20,95	17,19
Ostatní přímé náklady	%	54,34	66,19	49,58	47,89	35,40
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,98	0,01	26,30	1,13	18,89
- opravy infrastrukturního majetku	%	11,20	13,26	15,28	3,73	9,48
- nájem infrastrukturního majetku	%	41,79	52,91	7,99	43,03	0,00
Provozní náklady	%	5,47	8,37	8,73	9,33	15,21
Finanční náklady	%	0,00	0,06	0,10	0,00	0,09
Ostatní výnosy	%	-0,71	-1,99	-2,70	-1,84	0,00
Výrobní režie	%	20,72	3,79	2,88	1,96	0,50
Správní režie	%	4,96	5,49	12,02	9,28	3,49
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	3,09	10,03	10,17	12,26	-25,79
CENA pro stočné	Kč · m ⁻³	43,07	38,18	34,77	31,07	24,72
CENA pro stočné + DPH	Kč · m ⁻³	47,37	42,00	38,25	34,17	27,19

Pramen: MZe

V následujících tabulkách 4.1.5a a 4.1.6a je uveden souhrn podílů nákladových položek na ÚVN z tabulek 4.1.2, 4.1.3 a 4.1.4. Jedná se o podíly nákladových položek uvedené také v tabulkách 4.1.5 a 4.1.6, které jsou nově nad rámec stávající kalkulace rozdělené na „Náklady provozu“ (jedná se o ÚVN, které nezahrnují položku „Ostatní přímé náklady“) a na „Ostatní přímé náklady“ (jedná se o položky umožňující reprodukci majetku). Zatímco je žádoucí, aby Náklady provozu byly efektivnějším provozováním vodovodů a kanalizací snižovány, u Ostatních přímých nákladů, v rámci kterých je možné generovat prostředky na novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury, je další snižování nežádoucí, především s ohledem na povinnost tvorby prostředků na obnovu. Přehled o tvorbě a čerpání finančních prostředků u jednotlivých skupin v roce 2020 je uveden v Tabulkách 4.1.2a, 4.1.3a a 4.1.4a.

Tabulka 4.1.5a Podíl nákladových položek na ÚVN na vodu pitnou všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Náklady provozu	%	60,12	51,25	62,88	61,56	83,27
• Materiál	%	13,52	27,15	17,64	24,01	17,25
• Energie	%	4,22	2,33	4,44	5,63	19,06
• Mzdy	%	8,04	7,73	23,45	18,93	19,69
• Provozní náklady	%	2,03	6,49	4,84	6,22	16,07
• Finanční náklady	%	0,00	0,30	0,00	0,00	0,00
• Ostatní výnosy	%	-0,28	-0,87	-1,33	-2,07	0,00
• Výrobní režie	%	28,05	3,30	2,38	1,80	7,28
• Správní režie	%	4,55	4,81	11,45	7,03	3,91
Ostatní přímé náklady (položky umožňující reprodukci majetku)	%	39,87	48,76	37,13	38,45	16,74
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,45	0,02	25,08	1,03	15,72
- opravy infrastrukturního majetku	%	8,75	16,83	11,40	8,77	0,51
- nájem infrastrukturního majetku	%	30,37	31,91	0,38	28,65	0,00
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	4,63	5,42	7,77	7,14	-12,25
CENA pro vodné	Kč · m ⁻³	44,08	42,48	43,43	41,26	22,57
CENA pro vodné + DPH	Kč · m ⁻³	48,49	46,73	47,77	45,38	24,83

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.6a Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace všech skupin

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Náklady provozu	%	45,65	33,80	50,43	52,12	64,59
• Materiál	%	2,31	7,94	2,63	3,84	4,11
• Energie	%	5,04	1,79	6,30	8,59	24,01
• Mzdy	%	7,87	8,36	20,46	20,95	17,19
• Provozní náklady	%	5,47	8,37	8,73	9,33	15,21
• Finanční náklady	%	0,00	0,06	0,10	0,00	0,09
• Ostatní výnosy	%	-0,71	-1,99	-2,70	-1,84	0,00
• Výrobní režie	%	20,72	3,79	2,88	1,96	0,50
• Správní režie	%	4,96	5,49	12,02	9,28	3,49
Ostatní přímé náklady (položky umožňující reprodukci majetku)	%	54,34	66,19	49,58	47,89	35,40
- odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku	%	0,98	0,01	26,30	1,13	18,89
- opravy infrastrukturního majetku	%	11,20	13,26	15,28	3,73	9,48
- nájem infrastrukturního majetku	%	41,79	52,91	7,99	43,03	0,00
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk	%	3,09	10,03	10,17	12,26	-25,79
CENA pro stočné	Kč · m ⁻³	43,07	38,18	34,77	31,07	24,72
CENA pro stočné + DPH	Kč · m ⁻³	47,37	42,00	38,25	34,17	27,19

Pramen: MZe

Na základě tabulek 4.1.5 a 4.1.6 lze konstatovat, že nejvyšší průměrné ceny pro vodné a pro stočné (95,86 Kč · m⁻³ včetně DPH) jsou u skupiny „A“ oddílných čistě provozovatelských akciových společností územně rozsáhlých. Druhé nejvyšší ceny pro vodné a pro stočné (88,73 Kč · m⁻³ včetně DPH) má skupina „B“ oddílné čistě provozovatelské akciové společnosti územně vymezené velkými městy.

Třetí místo v ceně pro vodné a pro stočné (86,02 Kč · m⁻³ včetně DPH) zaujímá skupina „C“ vlastnicko-provozovatelských akciových společností územně nepřesahujících území okresu. Čtvrté místo 79,55 Kč · m⁻³ včetně DPH) drží skupina „D“ provozovatelské společnosti ovládané vlastníkem infrastruktury – menšími městy. Páté místo a nejnižší průměrné ceny pro vodné a ceny pro stočné (52,02 Kč · m⁻³ včetně DPH) má skupina „E“ s vlastnicko-provozovatelským modelem, kdy menší obec provozuje vlastní infrastrukturu. Ceny pro vodné a stočné u skupiny „E“ jsou přitom o 45,73 % nižší než ceny, které fakturují svým odběratelům provozovatelé ze skupiny „A“.

Nejvyšší průměrné ceny dosahuje skupina „A“, která na režii a obnovu infrastruktury vodovodů vydává 39,87 % z ÚVN a na režii a obnovu infrastruktury kanalizací 54,34 % z ÚVN (u vodovodů tento podíl meziročně vzrostl o 0,4 procentního bodu a u kanalizací o 2,59 procentního bodu). Náklady na energie v této skupině dosahují 4,22 % z ÚVN u pitné vody a 5,04 % z ÚVN u vody odpadní a oproti roku 2019 se zvýšily o 0,44, resp. o 0,48 procentního bodu. Součet průměrných cen pro vodné a stočné vč. DPH je výrazně nejvyšší ze všech porovnávaných skupin a činí 95,86 Kč za m³ a ve srovnání s rokem 2019 představuje snížení o 0,83 Kč za m³, tj. o 0,85 %.

Skupina „B“ má nejvyšší podíl nákladů na režii vlastníka a obnovu infrastruktury ze všech hodnocených skupin. Tento podíl činí 48,76 % z ÚVN u vodovodů a 66,19 % z ÚVN u kanalizací (meziročně se daný podíl u vodovodů zvýšil o 2,59 procentního bodu a u kanalizací o 2,35 procentního bodu). Tato skutečnost je důsledkem nejvyššího podílu oprav infrastrukturního majetku, který činí 16,83 % z ÚVN u vodovodů a 13,26 % z ÚVN u kanalizací. Velmi vysoký je především podíl nájemného, který dosahuje 31,91 % z ÚVN u vodovodní infrastruktury (meziroční nárůst o 2,17 procentního bodu) a 52,91 % z ÚVN u kanalizační infrastruktury (meziroční nárůst o 10,4 procentního bodu). Naopak u energií má tato skupina nejnižší podíl, a to 2,33 % z ÚVN u vodovodů (i zde je došlo k meziročnímu nárůstu a to o 0,10 procentního bodu) a 1,79 % z ÚVN u kanalizací (meziroční nárůst o 0,16 procentního bodu). Součet průměrných cen pro vodné a pro stočné s DPH má hodnotu 88,73 Kč za m³, což ve srovnání s rokem 2019 představuje nárůst o 2,27 Kč za m³, tj. o 2,62 %.

Skupina „C“ má vzhledem k tomu, že spravuje infrastrukturní majetek sama, odpovídající náklady na obnovu infrastruktury u vodovodů 37,13 % z ÚVN (meziroční pokles o 1,43 procentního bodu) a u kanalizací 49,58 % z ÚVN (meziroční pokles o 2,20 procentního bodu). Podíl oprav je u této skupiny vyšší než u skupiny „A“, „D“ a „E“ a u vodovodů činí 11,40 % z ÚVN, u kanalizací je tento podíl nejvyšší a činí 15,28 % z ÚVN. Energie činí 4,44 % z ÚVN u vodovodů (meziroční pokles o 0,1 procentního bodu) a 6,30 % u kanalizací (meziroční nárůst o 0,05 procentního bodu). Součet cen pro vodné a stočné vč. DPH činí 86,02 Kč za m³, což ve srovnání s rokem 2019 představuje snížení o 0,73 Kč za m³, tj. o 0,84 %.

U skupiny „D“ jsou náklady na obnovu infrastruktury u vodovodů 38,45 % z ÚVN (meziroční nárůst o 3,21 procentního bodu) a u kanalizací 47,89 % z ÚVN (meziroční nárůst o 0,07 procentního bodu). Podíl výrobní režie je u této skupiny nejnižší u pitné vody a činí 1,80 % z ÚVN, u kanalizací je tento podíl 1,96 % z ÚVN. Náklady na energie a činí 5,63 % z ÚVN u vodovodů (meziroční pokles o 0,18 procentního bodu) a 8,59 % u kanalizací (meziroční nárůst o 0,96 procentního bodu). Součet cen pro vodné a stočné vč. DPH činí 79,55 Kč za m³, což ve srovnání s rokem 2019 představuje snížení o 6,47 Kč za m³, tj. o 7,52 %.

Nejnižší platby za dodávky pitné vody a za odvádění a čištění odpadních vod hradí odběratelé v rámci skupiny „E“, u níž z důvodu zachování nízké ceny pro vodné a stočné obce uvedené služby dotují z veřejného rozpočtu. To dokumentuje i záporný kalkulační zisk -12,25 mil. Kč, resp. -25,79 mil. Kč uvedený v tabulce 4.1.4 u cen pro vodné a stočné. Rovněž je zřejmá nižší tvorba prostředků na obnovu vodohospodářské infrastruktury v rámci ceny pro vodné a stočné. Náklady uvedené v položce odpisy, opravy a nájem vodovodů dosahují 16,74 % z ÚVN (oproti roku 2019 došlo k výraznému snížení tohoto podílu o 13,70 procentních bodů) a na kanalizace 35,40 % z ÚVN (tento podíl oproti roku 2019 vzrostl o 1,27 procentního bodu). Zato náklady na energie dosahují v této skupině u pitné vody 19,06 % z ÚVN a u odpadní vody dokonce 24,01 % z ÚVN. Nejvyšší ze všech srovnávaných skupin je podíl provozních nákladů, který činí 16,07 % z ÚVN u vodovodů a 15,21 % u kanalizací. Skupina „E“ má nejnižší součet průměrné ceny pro vodné s DPH a průměrné ceny pro stočné s DPH, který činí 52,02 Kč za m³, což ve srovnání s rokem 2019 představuje snížení o 4,96 Kč za m³, tj. o 8,71 %.

Údaje uvedené v části 4. této publikace umožňují základní analýzu jednotlivých podílů nákladů na ÚVN a současně všem vlastníkům a provozovatelům porovnat vlastní výsledky s uvedenými subjekty podle svého provozovatelského modelu. Nad rámec zde uvedených údajů a pro potřeby podrobnějších analýz se připravuje další vydání samostatné zprávy z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR.

5. INFORMACE

Údaje o vodovodech a kanalizacích za rok 2020 byly pořízeny ČSÚ na základě souboru I 603 respondentů (tj. 310 profesionálních provozovatelů vodovodů a kanalizací a vybraný soubor I 293 obcí). Vykazované údaje jsou ČSÚ dopočítávány na celou republiku, proto se do určité míry liší od údajů z celostátní databáze Informačního systému vodovodů a kanalizací Ministerstva zemědělství – Vybraných údajů z majtkové a provozní evidence (IS MPVaK) a Porovnání všech položek výpočtu ceny pro vodné a pro stočné na kalendářní rok podle cenových předpisů s dosaženou skutečností v daném kalendářním roce (IS VSVaK). ČSÚ od roku 2004 přestal zveřejňovat primární údaje zjištěné ve výkazech VH8b-01, kdy podstatně rozšířil vzorek respondentů z původních 207 provozovatelů vodovodů a kanalizací a obcí, které provozovaly vodovody či kanalizace ve vlastní režii, na cca I 600 zpravodajských jednotek. ČSÚ zjišťuje data pro statistické účely a vývoj jednotlivých ukazatelů v čase. Data jsou sledována výhradně z pohledu provozovatelů, nikoliv vlastníků, jak je tomu u VÚME, a výběrového souboru obcí, které si provozují vodovod nebo kanalizaci.

5.1 SOUHRNNÉ ÚDAJE O VODOVODECH

V roce 2020 bylo v ČR zásobováno z vodovodů 10,126 mil. obyvatel, tj. 94,6 % z celkového počtu obyvatel v ČR. Ze všech zdrojů bylo vyrobeno celkem 589,4 mil. m³ pitné vody. Za úplaty bylo dodáno (fakturováno) 479,0 mil. m³ pitné vody, z toho pro domácnosti 337,5 mil. m³ pitné vody, tj. 70,5 % z celkového množství fakturované pitné vody. Ztráty pitné vody v trubní síti, jak je uvedeno v tabulce 5.1.3, dosáhly 87,8 mil. m³, tj. 15,1 % z celkového množství vyrobené vody určené k realizaci.

Tabulka 5.1.1 Zásobování vodou z vodovodů v letech 1989 a 2013–2020

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok								
		1989	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 362	10 511	10 525	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700
Obyv. skutečně zásobováni vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 537	9 854	9 917	9 929	9 972	10 027	10 064	10 090	10 126
	%	82,4	93,8	94,2	94,2	94,4	94,7	94,7	94,6	94,6
Voda vyrobená celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	1 251	600,2	575,4	599,6	593,3	603,8	609,7	602,4	589,4
	% k 1989	100	48	46	47,9	47,4	48,3	48,7	48,2	47,1
Voda fakturovaná pitná celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	929,4	471,8	468,7	476,8	478,9	482	490,4	492,6	479
	% k 1989	100	50,8	50,4	51,3	51,5	51,9	52,8	53	51,5
Specifická spotřeba z vody vyrobené	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	401	166,8	158,9	165,4	162,5	164,9	165,9	163,5	159,5
	% k 1989	100	41,6	39,6	41,2	40,5	41,1	41,4	40,8	39,8
Specifické množství vody fakturované celkem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	298	131,1	129,5	131,5	131,2	131,7	133,5	133,8	129,2
	% k 1989	100	44	43,4	44,1	44	44,2	44,7	44,9	43,4
Specifické množství vody fakturované domácnostem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	171	87,2	87,3	87,9	88,3	88,7	89,2	90,6	91,1
	% k 1989	100	51	51,1	51,4	51,6	51,9	52,2	53	53,3
Ztráty vody na I km řadů	l · km ⁻¹ · den ⁻¹	16 842 ⁾	3 856,9	3 417,2	3 519,3	3 167,9	3 409,4	3 303,5	2 993,5	3 042,3
Ztráty vody na I zás. obyv.	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	90 ⁾	29,5	26,5	27,3	24,7	26,7	25,8	23,4	23,8

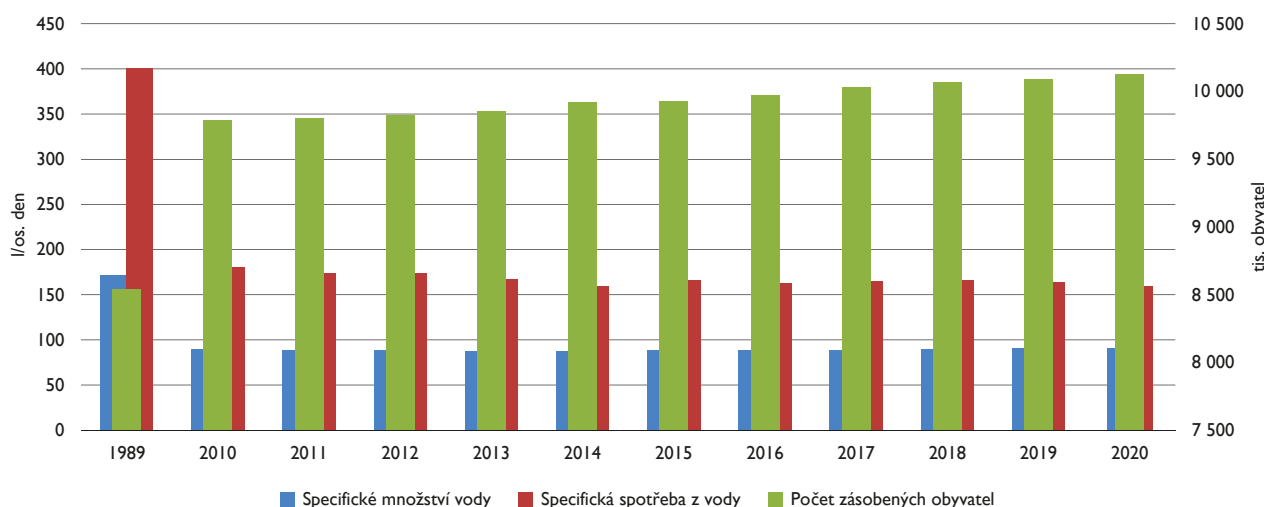
Pramen: ČSÚ

Poznámka: ⁾ Údaje za vodovody hlavních provozovatelů.

Specifické množství vody fakturované domácnostem se meziročně zvýšilo o 0,5 l/os./den a činí 91,1 l/os./den. Avšak ve srovnání s rokem 1989 (171,0 l/os./den) specifické množství vody fakturované domácnostem v roce 2020 kleslo o 79,9 l/os./den, tj. o 46,7 %. Specifické množství vody fakturované celkem v přepočtu na obyvatele zásobeného vodou se snížilo o 4,6 l/os./den, oproti roku 1989 (298,0 l/os./den) však v roce 2020 (129,2 l/os./den) kleslo o 168,8 l/os./den, tj. o 56,6 %. Současná specifická denní spotřeba vody v domácnostech přepočtená na jednu osobu nás řadí do skupiny států s nižšími hodnotami v Evropě. Podle zprávy The governance of water services in Europe publikované organizací EurEau v březnu 2018 vykazují nejvyšší specifické množství vody fakturované domácnostem Švýcarsko (307 l/os./den), Itálie (245 l/os./den) a Portugalsko (204 l/os./den), naopak nejnižší spotřebu evidují Estonsko (78 l/os./den), Slovensko (79 l/os./den), Malta (79 l/os./den) a Česká republika (89 l/os./den). Z okolních zemí se specifické množství vody fakturované domácnostem pohybuje v Rakousku kolem 135 l/os./den, ve Spolkové republice Německo kolem 122 l/os./den a v Polsku kolem 94 l/os./den.

Bylo prokázáno, že v oblastech zásobovaných z vodovodních systémů lze dodržet i v případě sucha či povodní zásobování kvalitní pitnou vodou. Jelikož je v ČR velké množství obyvatel zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu, které jsou napojeny na dostatečně kapacitní vodárenské zdroje vody, nebyl ani při suchu v posledních šesti letech zaznamenán vážnější problém s dodávkami pitné vody u měst a větších obcí. Naopak citelné problémy byly v obcích využívajících lokální zdroje podzemních vod a u individuálních zdrojů (studny). Tyto zdroje nejsou schopny (až na výjimky) překlenout delší období sucha. Pro případ, že dlouhotrvající suchá období budou pokračovat i v příštích letech, je nezbytné již nyní realizovat systémová opatření zaměřená na zadržování vody v krajině, na zlepšení stavu vodních ekosystémů např. prostřednictvím realizace opatření z Národních i dílčích plánů povodí a také efektivního propojování vodárenských soustav k zabezpečení dostatku pitné vody v období sucha.

Graf 5.1.1 Vývoj počtu zásobovaných obyvatel, specifické potřeby vody vyrobené a specifického množství vody fakturované v letech 1989 a 2010–2020

Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.1.2 Počet zásobovaných obyvatel, výroba a dodávka vody z vodovodů v roce 2020

Kraj	Obyvatelé		Voda vyrobená tis. m ³	Voda fakturovaná pitná	
	Počet obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů		celkem	z toho pro domácnosti
	osoby	%		tis. m ³	tis. m ³
Hl. město Praha	1 327 272	100,0	99 817	77 930	54 665
Středočeský kraj	1 195 780	85,9	59 272	55 090	39 405
Jihočeský kraj	576 230	89,5	33 411	25 930	17 423
Plzeňský kraj	506 344	85,7	30 187	24 604	16 177
Karlovarský kraj	294 187	100,0	18 455	13 693	9 579
Ústecký kraj	804 086	98,1	48 432	37 174	27 407
Liberecký kraj	413 518	93,3	25 689	18 793	13 694
Královéhradecký kraj	522 389	94,7	31 187	23 767	16 372
Pardubický kraj	505 410	96,6	26 850	22 511	15 059
Kraj Vysočina	491 431	96,4	23 937	21 126	14 493
Jihomoravský kraj	1 141 970	95,6	62 746	54 761	38 964
Olomoucký kraj	592 835	93,8	28 617	25 272	18 058
Zlínský kraj	558 971	96,1	28 256	23 036	16 359
Moravskoslezský kraj	1 195 872	99,9	72 547	55 325	39 842
ČR	10 126 295	94,6	589 402	479 010	337 495

Pramen: ČSÚ

Z přehledu uvedeného v tabulce 5.1.2 je patrné, že nejvyšší podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodů byl v roce 2020 v Karlovarském kraji (100 %), v Hlavním městě Praze (100 %) a v Moravskoslezském kraji (99,9 %), naopak nejnižší podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodů byl v kraji Plzeňském (85,7 %) a Středočeském (85,9 %). U Pardubického kraje, Karlovarského a Moravskoslezského kraje došlo meziročně k mírnému poklesu podílu obyvatel zásobovaných vodou z celkového počtu. Toto snížení je pouze důsledkem zpřesnění metodiky výpočtu množství napojených obyvatel.

Tabulka 5.1.3 Nefakturovaná voda a ztráty vody v letech 2013–2020

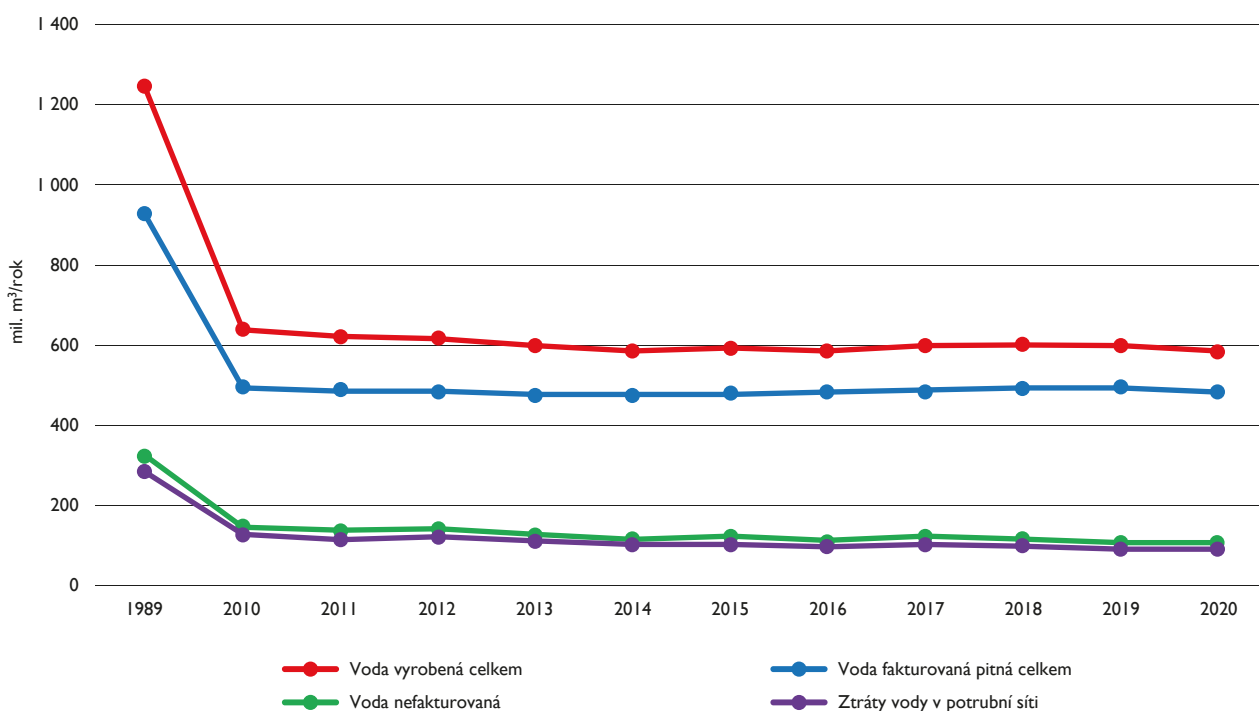
Ukazatel	Měrná jednotka	Rok							
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Voda vyrobená určená k realizaci (VVR)	mil. m ³ · rok ⁻¹	594	580	592	585	597	602	594	582
	%	100	100	100	100	100	100	100	100
Voda nefakturovaná celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	122	111	115	107	115	111	101	103
	% z VVR	20,5	19,1	19,4	18,2	19,2	18,4	17,0	17,7
z toho ztráty v trubní síti	mil. m ³ · rok ⁻¹	106	96	99	90	98	95	86	88
	% z VVR	17,9	16,6	16,8	15,4	16,4	15,8	14,5	15,1
Ztráty na 1 km řadů za den	l · km ⁻¹ · den ⁻¹	3 857	3 417	3 519	3 168	3 409	3 304	2 994	3 042
Ztráty na 1 zásobovaného obyvatele za den	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	30	27	27	25	27	26	23	24

Pramen: ČSÚ

V roce 2020 došlo k mírnému zvýšení ztrát vody v trubní síti (podíl ztrát vody v trubní síti k vodě vyrobené, určené k realizaci se zvýšil o 0,6 % na 15,1 %). Došlo tak k mírnému nárůstu na jednoho zásobovaného obyvatele za den z 23,4 l · os⁻¹ · den⁻¹ na 23,8 l · os⁻¹ · den⁻¹ a nárůstu na 1 km řadu za den z hodnoty 2 993,5 l · km⁻¹ · den⁻¹ na 3 042,3 l · km⁻¹ · den⁻¹. Ve střednědobém horizontu je možné sledovat zásadní trend snižování ztrát pitné vody v trubní síti. Je však nezbytné, aby se vlastníci vodovodů v příštích letech důsledně zaměřili na obnovu těch částí vodovodní sítě, které jsou zjevně nejproblematičtější a na nichž jsou evidovány nejvyšší podíly ztrát. Obnova těchto úseků bude z hlediska snižování ztrát a dlouhodobě udržitelného hospodaření s vodou i z hlediska ekonomického velmi efektivní.

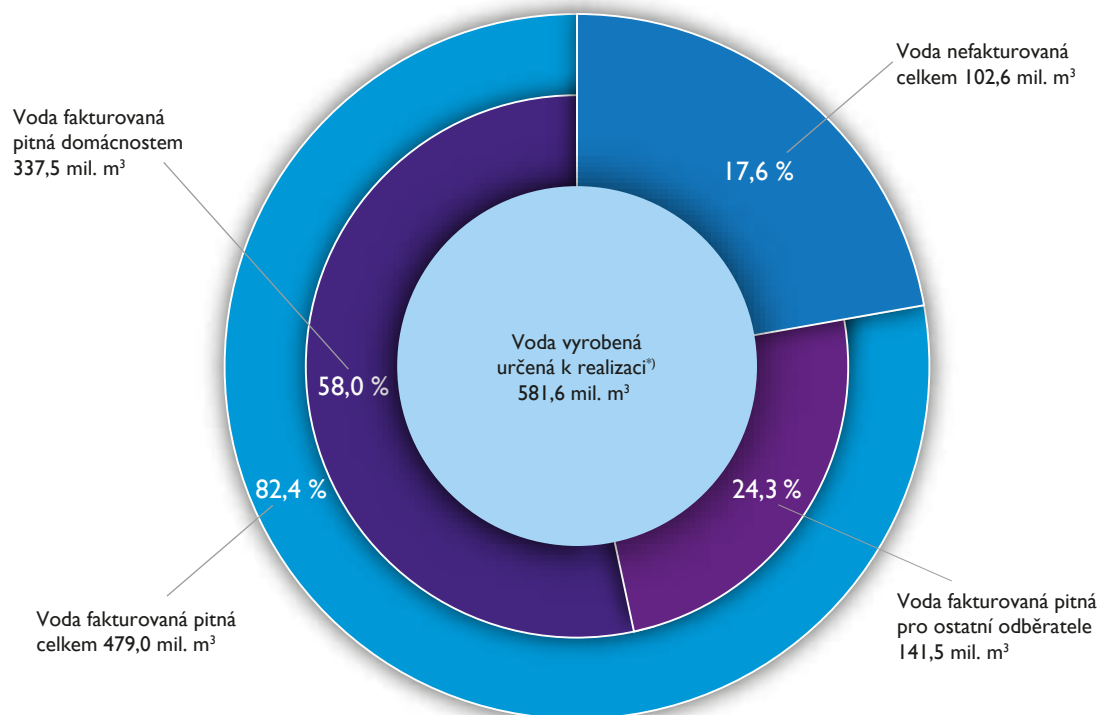
Ztráty vody v trubní síti se vzhledem k tomu, že náklady tvořící cenu pitné vody jsou z převážné většiny fixní, promítají do ceny max. 6 %. Jejich snížení razantním způsobem by bylo příčinou výrazně vyšších nákladů spojených s preventivními zásahy, opravami a obnovou, a tedy i ceny dodávané pitné vody.

Graf 5.1.2 Vývoj hodnot objemu vody vyrobené celkem a fakturované vody celkem v letech 1989 a 2010–2020

Pramen: ČSÚ

Obrázek 5.1.1 Schéma využití vody vyrobené určené k realizaci v roce 2020

Pramen: ČSÚ

Poznámka: *) Množství vyrobené vody ve vlastních vodohospodářských zařízeních po připočtení množství vody převzaté od jiného provozovatele vodovodu příp. od jiných organizací a odečtení množství vody předané jinému provozovateli.

Souhrnný přehled ukazatelů o provozu vodovodů za rok 2020 ve srovnání s údaji roku 2019 uvádí tabulka 5.1.4.

Tabulka 5.1.4 Ukazatele a kapacity vodovodů

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok		Index % 2020/2019
		2019	2020	
Celkový počet zásobovaných obyvatel vodou z vodovodu	tis.	10 090	10 126	100,4
Délka vodovodní sítě	km	78 983	79 104	100,2
Počet vodovodních přípojek	tis.	2 182	2 207	101,1
Kapacita zdrojů podzemní vody	m ³ · s ⁻¹	24,3	24,0	98,8
Voda vyrobená celkem	mil. m ³	602,4	589,4	97,8
Voda fakturovaná pitná celkem	mil. m ³	492,6	479,0	97,2
z toho pro domácnosti	mil. m ³	333,8	337,5	101,1
pro ostatní odběratele	mil. m ³	158,8	141,5	89,1
Voda nefakturovaná celkem	mil. m ³	101,4	102,6	101,2
z toho ztráty v trubicí sítě	mil. m ³	86,3	87,8	101,7
Specifická spotřeba z vody vyrobené	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	163,5	159,5	97,6
Specifické množství vody fakturované celkem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	133,8	129,2	96,6
Specifické množství vody fakturované domácnostem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	90,6	91,1	100,6
Nefakturovaná voda na 1 km vodovodní sítě	m ³ · km ⁻¹ · rok ⁻¹	1 284	1 297	101,0
Ztráty vody na 1 km vodovodní sítě	m ³ · km ⁻¹ · rok ⁻¹	1 093	1 110,4	101,6

Pramen: ČSÚ

Jak je z tabulky č. 5.1.4 zřejmé, v roce 2020 spotřeba vody poklesla. Specifické množství vody fakturované celkem pokleslo o 4,6 l/os/den na 129,2 l/os/den a voda fakturovaná domácnostem vzrostla o 0,5 l/os/den na 91,1 l/os/den.

Tabulka 5.1.5 Délka vodovodu připadajícího na zásobovaného obyvatele v letech 1991, 2001, 2011 a 2015–2020

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok								
		1991	2001	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 306	10 287	10 495	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700
Obyvatelé zásobovaní vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 658	8 981	9 805	9 930	9 972	10 027	10 064	10 090	10 126
Délka vodovodní sítě	km	46 753	54 736	74 141	77 146	77 681	78 584	78 750	78 983	79 104
Délka vodovodní sítě připadající na I zásobovaného obyvatele	m	5,40	6,09	7,56	7,77	7,79	7,84	7,82	7,83	7,81

Pramen: ČSÚ

Z tabulky 5.1.5 je patrné, že počet zásobovaných obyvatel se od roku 1991 zvýšil o 17,0 % a délka vodovodních řadů se zvýšila o 69,2 %. Tato disproporce se odráží v podílu metrů vodovodních řadů, které připadají na jednoho zásobovaného obyvatele. Zatímco v roce 1991 připadalo na jednoho zásobovaného obyvatele ČR v průměru „jen“ 5,40 m vodovodních řadů, v roce 2020 již činil tento podíl 7,81 m, tedy o 2,41 m více na jednoho zásobovaného obyvatele, což představuje celkový nárůst o 44,6 % za období 29 let. Nová výstavba a dostavba stávajících vodovodních systémů tak v poměru k nižšímu nárůstu zásobovaných obyvatel vede ke snižování efektivity celého systému zásobování vodou a logicky tak k vyšším nákladům při provozování, které se pak odráží ve vyšší ceně pro vodné. Popsaný jev se týká převážně méně osídlených oblastí. Nižší efektivity se nemůžeme vyhnout, neboť místní zdroje v některých lokalitách jsou kvantitativně a kvalitativně nevyhovující a zdravotní a humánní hledisko se stává rozhodujícím důvodem výstavby nových vodovodů.

5.1.2 KVALITA PITNÉ VODY

Monitorování jakosti pitné vody ve vodovodech pro veřejnou potřebu se uskutečňuje v rámci Subsystemu II programu „Zdravotní důsledky a rizika znečištění pitné vody“, který je součástí „Systému monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí“. Pravidelné vyhodnocování od roku 1993 zajišťuje Ministerstvo zdravotnictví na základě Usnesení vlády ČR ze dne 2. října 1991 č. 369.

Od roku 2004 jsou většinovým zdrojem dat pro národní zprávu o jakosti pitné vody rozborů zajišťované provozovateli, jejichž provedení v předepsané četnosti a rozsahu je provozovatelům vodovodů uloženo platnými právními předpisy. Získané údaje jsou provozovatelé povinni převést do předepsané elektronické podoby a neprodleně je předat orgánu ochrany veřejného zdraví, respektive je vložit přímo do IS PiVo (Informační systém pro monitoring pitné vody) spravovaného Ministerstvem zdravotnictví. Stejná povinnost je uložena zdravotním ústavům při provádění rozborů v rámci státního zdravotního dozoru. Sumarizace výsledků probíhá podle jednotlivých stanovení a dále jsou hodnoceny skupiny stanovení podle hygienické závažnosti jejich limitu (MH – mezní hodnota, NMH – nejvyšší mezní hodnota). Sledované limitní hodnoty v letech 2019 a 2020 zahrnují pouze doporučené hodnoty, proto nejsou uvedeny v tabulce 5.1.6.

Tabulka 5.1.6 Překročení limitních hodnot jakosti pitné vody

	2019		2020	
	MH	NMH	MH	NMH
Počet hodnot (N)	472 788	553 316	457 477	593 969
Počet překročených hodnot	5 703	1 995	6 309	1 865
%	1,21	0,36	1,38	0,31

Pramen: SZÚ

Poznámky: MH – Mezní hodnota

NMH – Nejvyšší mezní hodnota

N – Počet provedených stanovení

% – Procento překročení limitních hodnot

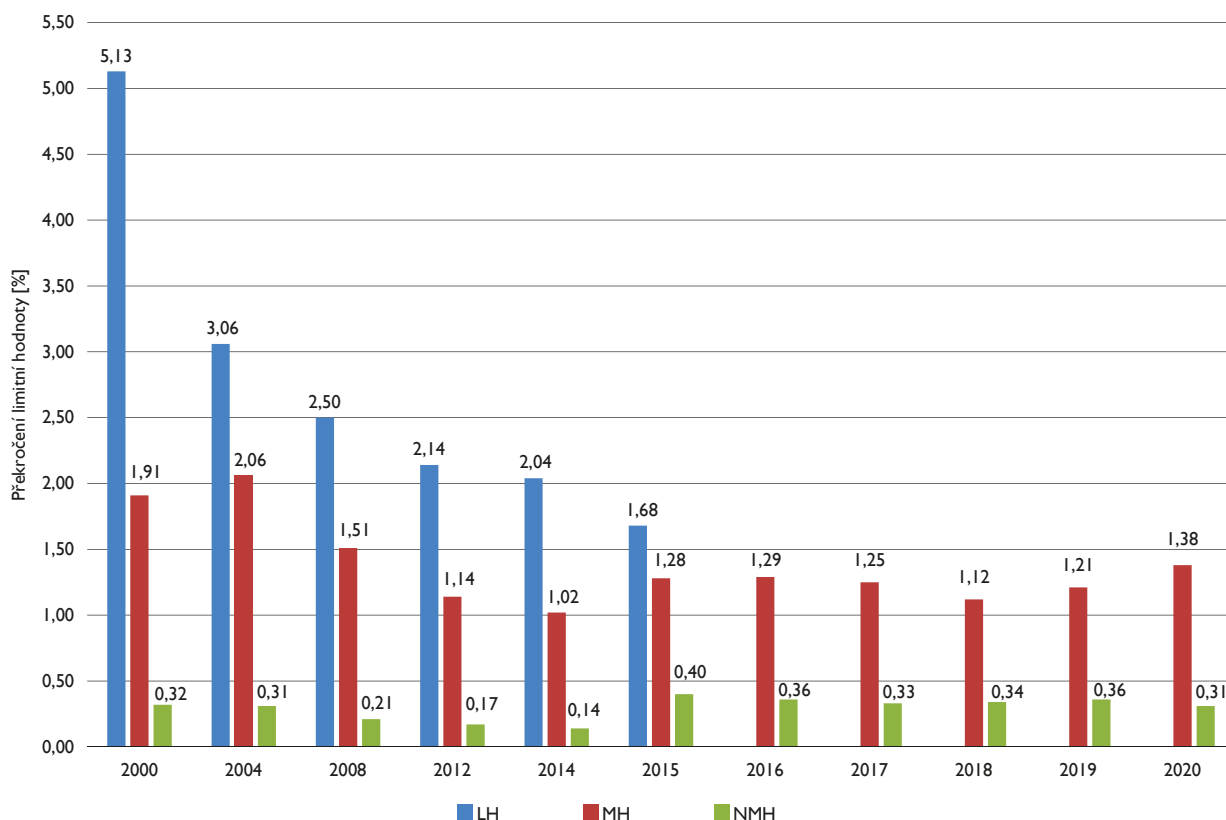
Mezní hodnoty (MH) ukazatelů charakterizující především (organoleptické) vlastnosti pitné vody a přírodní složení vody nebyly dodrženy v 6 309 nálezech, tj. u 1,38 % z celkového počtu 457 477 stanovených hodnot ukazatelů. Ze zdravotního hlediska jsou důležité zejména údaje o nedodržování vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů, v ukazatelích s nejvyšší mezní hodnotou (NMH). V roce 2020 byly limity zdravotně významných ukazatelů jakosti se stanovenými NMH překročeny u 1 865 případů, tj. u 0,31 % z celkového počtu 593 969 stanovených hodnot ukazatelů.

Z důvodu povinné transpozice směrnice Komise (EU) 2015/1787 ze dne 6. října 2015, kterou se mění přílohy II a III směrnice Rady 98/83/ES o jakosti vody určené k lidské spotřebě, byla provedena novela zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Jedná se především o zpracování tzv. monitorovacího programu, dále byla zákonem o ochraně veřejného zdraví uložena provozovatelům vodovodů pro veřejnou potřebu povinnost zpracovat posouzení rizik s tím, že komplexnost posouzení rizik je diferencována podle složitosti systému zásobování. Konkrétní požadavky na analytické metody, metody techniky odběru vzorků a minimálního rozsahu sledování kvality vody byly transponovány částečně novelou vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, a částečně novelou vyhlášky č. 428/2001 Sb. Způsob provedené transpozice však zohledňuje i stávající problémy s kvalitou dodávané pitné vody v ČR. Praxe ukázala, že provádění kontroly kvality vody až u spotřebitele nelze považovat za dostatečně preventivní a kontrolu je nutné provádět již v průběhu výroby a distribuce pitné vody.

ÚV Miroslav - odstranění uranu a dusičnanů z pitné vody - spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 5,253 mil. Kč

Graf 5.1.3 Jakost pitné vody vyjádřená podílem stanovení překračujících limitní hodnoty v letech 2000, 2004, 2008, 2012 a 2014–2020

Pramen: SZÚ

Dosažení 94,6% podílu zásobovaných obyvatel vodovody pro veřejnou potřebu v roce 2020 zajišťuje pro občany ČR srovnatelnou úroveň s nejvyspělejšími státy ve zpřístupnění nezávadné pitné vody odpovídající vyžadovaným zdravotním kritériím. Jakost dodávané vody odpovídá nej přísnějším měřítkům.

5.2 SOUHRNNÉ ÚDAJE O KANALIZACÍCH

V roce 2020 žilo v domech napojených na kanalizaci 9,211 mil. obyvatel, tj. 86,1 % z celkového počtu obyvatel v ČR. Do kanalizací bylo vypuštěno (bez zpoplatněných srážkových vod) celkem 450,5 mil. m³ odpadních vod. Z tohoto množství bylo čištěno 97,5 % odpadních vod (bez zahrnutí vod srážkových), což představuje 439,2 mil. m³. Meziroční pokles množství odpadní vody vypouštěné do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových) v roce 2020 byl 10,6 mil. m³.

Tabulka 5.2.1 Odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací v letech 1989, 2009 a 2014–2020

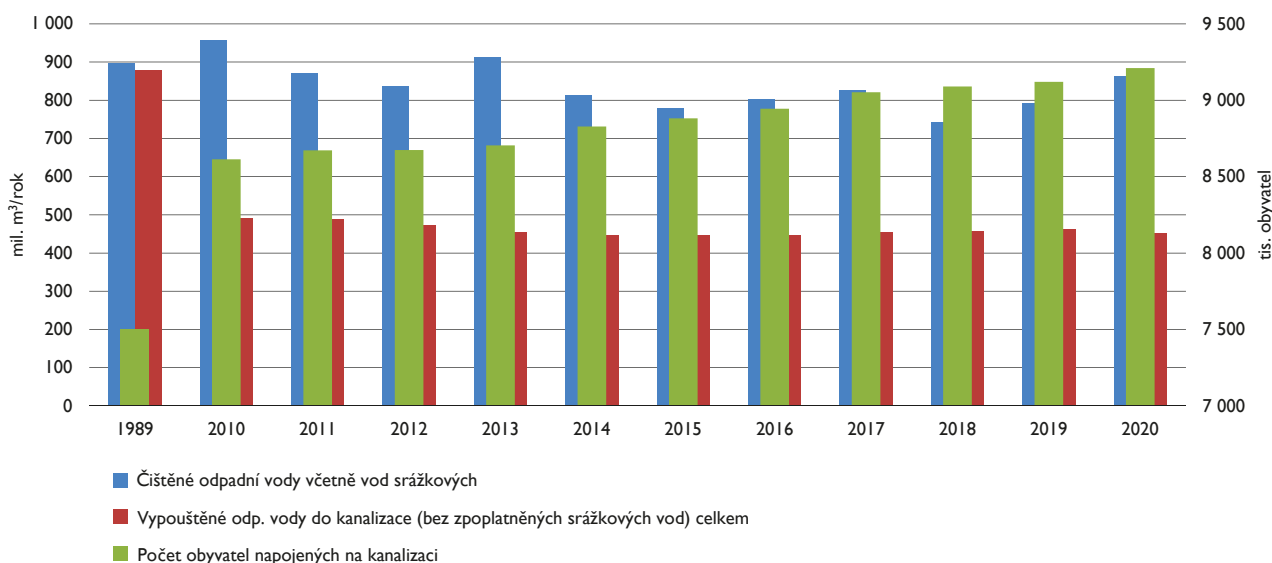
Ukazatel	Měrná jednotka	Rok								
		1989	2009	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 491	10 525	10 543	10 565	10 590	10 626	10 669	10 700
Obyvatelé trvale bydlící v domech napojených na kanalizaci	tis. obyv.	7 501	8 530	8 828	8 882	8 944	9 052	9 090	9 120	9 211
	%	72,4	81,3	83,9	84,2	84,7	85,5	85,5	85,5	86,1
Vypouštěné odp. vody do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových) celkem	mil. m ³	877,8	496,4	446,1	445,5	446,9	453,3	457,3	461,1	450,5
	% k 1989	100	56,6	50,8	50,8	50,9	51,6	52,1	52,5	51,3
Čištěné odpadní vody včetně vod srážkových	mil. m ³	897,4 ⁹⁾	842,9	812,2	779	803,4	826,2	743,6	792,6	863
Čištěné odpadní vody celkem bez vod srážkových	mil. m ³	627,6	472,7	432,3	432	434,9	442,2	446,3	450,3	439,2
	% k 1989	100	75,2	68,9	68,8	69,3	70,5	71,1	71,7	70
Podíl čištěných odpadních vod (bez zpoplatněných vod srážkových) z vod vypouštěných do kanalizace	%	71,5	95,2	96,9	97	97,3	97,5	97,6	97,7	97,5

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ⁹⁾ Údaje za kanalizace hlavních provozovatelů.

Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace bez vod srážkových poklesl v roce 2020 o 48,7 % oproti roku 1989. Tento pokles koresponduje s poklesem spotřeby pitné vody. Zatímco však bylo v roce 1989 čištěno jen 71,5 % odpadních vod, v roce 2020 bylo vycištěno 97,5 % odpadních vod, což představuje nárůst o 26,0 procentních bodů. Vysoký nárůst podílu čištěných odpadních vod je dán intenzivní výstavbou nových ČOV a intenzifikací stávajících ČOV, která byla vyvolána potřebou naplnění zákonných požadavků v oblasti kvality vypouštěných odpadních vod, především pak Směrnicí Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod.

Graf 5.2.1 Vývoj počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v letech 1989 a 2010–2020

Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.2.2 Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v roce 2020

Kraj	Obyvatelé trvale bydlící v domech napojených na kanalizaci		Odpadní vody vypouštěné do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových)	Čištěné odpadní vody bez vod srážkových	
	celkem	podíl	celkem	celkem	podíl
	počet	%	tis. m ³	tis. m ³	%
Hl. město Praha	1 315 061	99,1	77 401	77 401	100,0
Středočeský kraj	1 041 044	74,8	51 705	51 550	99,7
Jihočeský kraj	554 716	86,2	27 014	26 014	96,3
Plzeňský kraj	502 376	85,0	26 149	24 998	95,6
Karlovarský kraj	294 187	100,0	12 486	12 474	99,9
Ústecký kraj	711 603	86,8	29 942	29 283	97,8
Liberecký kraj	327 456	73,9	14 393	14 090	97,9
Královéhradecký kraj	438 902	79,6	20 684	19 774	95,6
Pardubický kraj	391 019	74,7	18 282	18 172	99,4
Kraj Vysočina	444 785	87,2	19 551	17 791	91,0
Jihomoravský kraj	1 086 031	91,0	52 496	51 919	98,9
Olomoucký kraj	544 071	86,1	27 382	26 944	98,4
Zlínský kraj	558 003	96,0	26 849	24 996	93,1
Moravskoslezský kraj	1 001 263	83,6	46 149	43 842	95,0
ČR	9 210 517	86,1	450 484	439 248	97,5

Pramen: ČSÚ

Počet a podíl obyvatel napojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod s jejich podílem v jednotlivých krajích je uveden v tabulce 5.2.2. Z ní je patrné, že nejvyšší podíl obyvatel napojených na kanalizaci je podobně jako v předešlých letech v Karlovarském kraji (100,0 %) a v hlavním městě Praze (99,1 %). Naopak nejnižší podíl obyvatel napojených na kanalizaci je v Libereckém kraji (73,9 %), v Pardubickém kraji (74,7 %) a ve Středočeském kraji (74,8 %).

Tabulka 5.2.3 Ukazatele a kapacity kanalizací

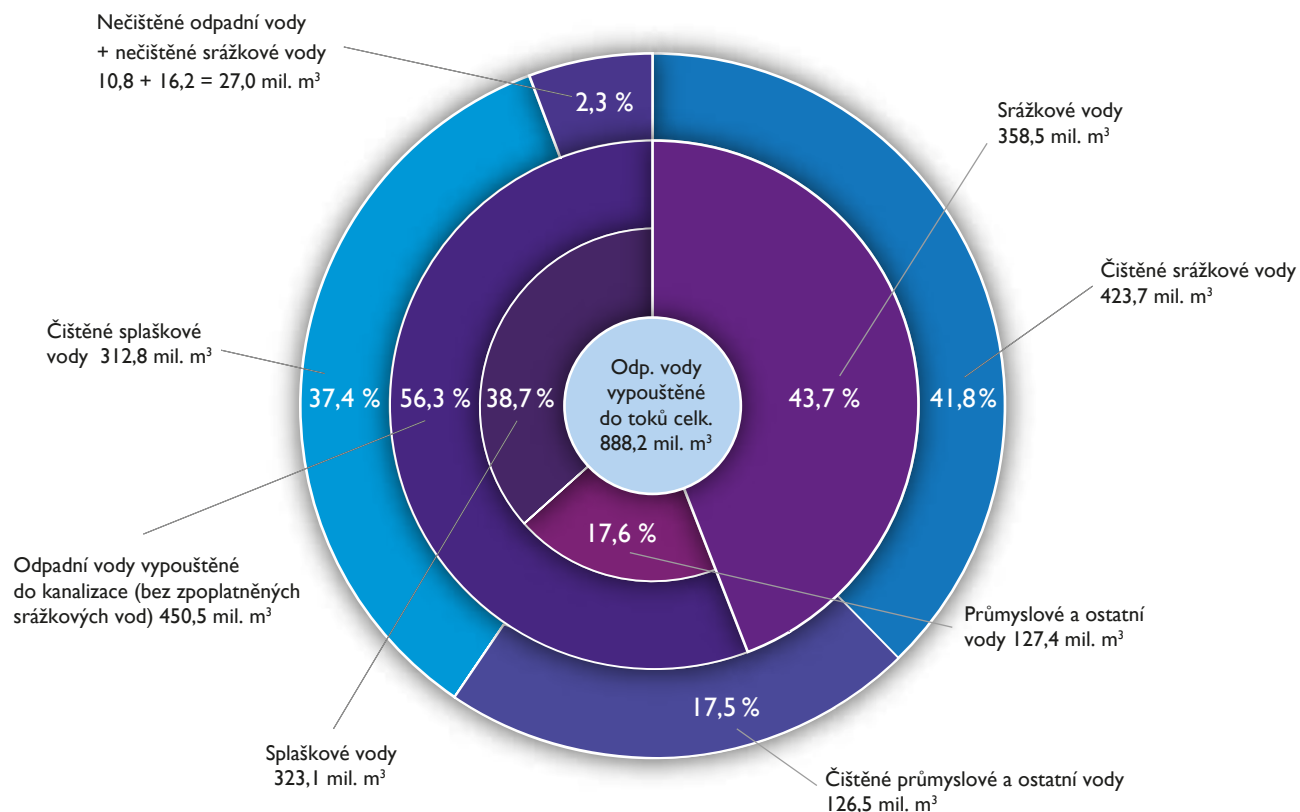
Ukazatel	Měrná jednotka	Rok		Index % 2020/2019
		2019	2020	
Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci	tis.	9 120	9 211	101,0
Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci ukončenou ČOV	tis.	8 818	8 925	101,2
Délka kanalizační sítě	km	49 149	49 680	101,1
^{*)} Počet ČOV celkem	ks	2 709	2 773	102,4
Kapacita ČOV celkem	tis. m ³ · den ⁻¹	4 283	4 250	99,2
Celkové množství čištěných odpadních vod (včetně srážkových, průmyslových a ostatních vod)	mil. m ³	792,6	863,0	108,9
Množství odpadních vod vypouštěných do kanalizace (bez zpoplatněných srážkových vod)	mil. m ³	461,1	450,5	97,7
- z toho splaškových	mil. m ³	316,7	323,1	102,0
- z toho průmyslových a ostatních	mil. m ³	144,4	127,4	88,2

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ^{*)} Uvedený počet ČOV celkem (2 773 ks) představuje počet mechanicko-biologických ČOV z celkového počtu 2 795 ks ČOV v ČR.

Z tabulky č. 5.2.3 je patrné, že počet obyvatel napojených na kanalizaci vzrostl meziročně o 90 455. Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace bez vod srážkových meziročně klesl o 10,6 mil. m³. Tento pokles je způsoben především nižším množstvím vypouštěných odpadních vod průmyslových.

Obrázek 5.2.1 Struktura vypouštěných odpadních vod v roce 2020

Pramen: ČSÚ

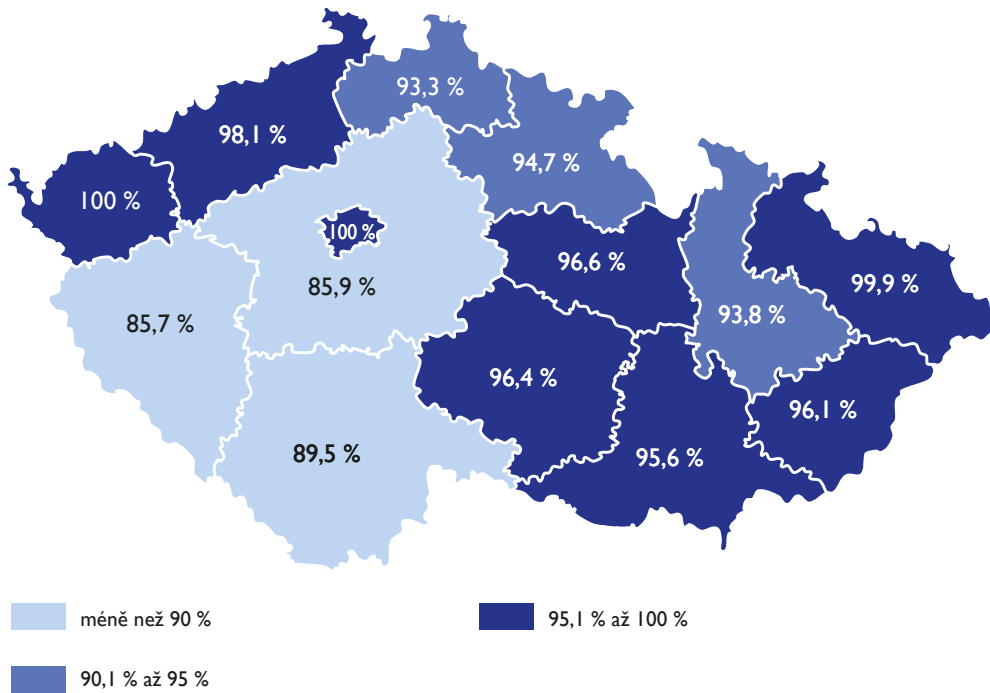
Tabulka 5.2.4 Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci v letech 1991, 2001, 2011 a 2015–2020 a průměrná délka kanalizační sítě na 1 obyvatele

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok								
		1991	2001	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 306	10 287	10 495	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700
Počet obyvatel v domech napojených na kanalizaci	tis. obyv.	6 722	7 706	8 672	8 882	8 944	9 052	9 090	9 120	9 211
Délka kanalizační sítě	km	18 484	22 253	41 911	45 884	47 141	48 491	48 756	49 149	49 680
Délka kanalizační sítě připadající na 1 napojeného obyvatele	m	2,75	2,89	4,83	5,17	5,27	5,36	5,36	5,39	5,39

Pramen: ČSÚ

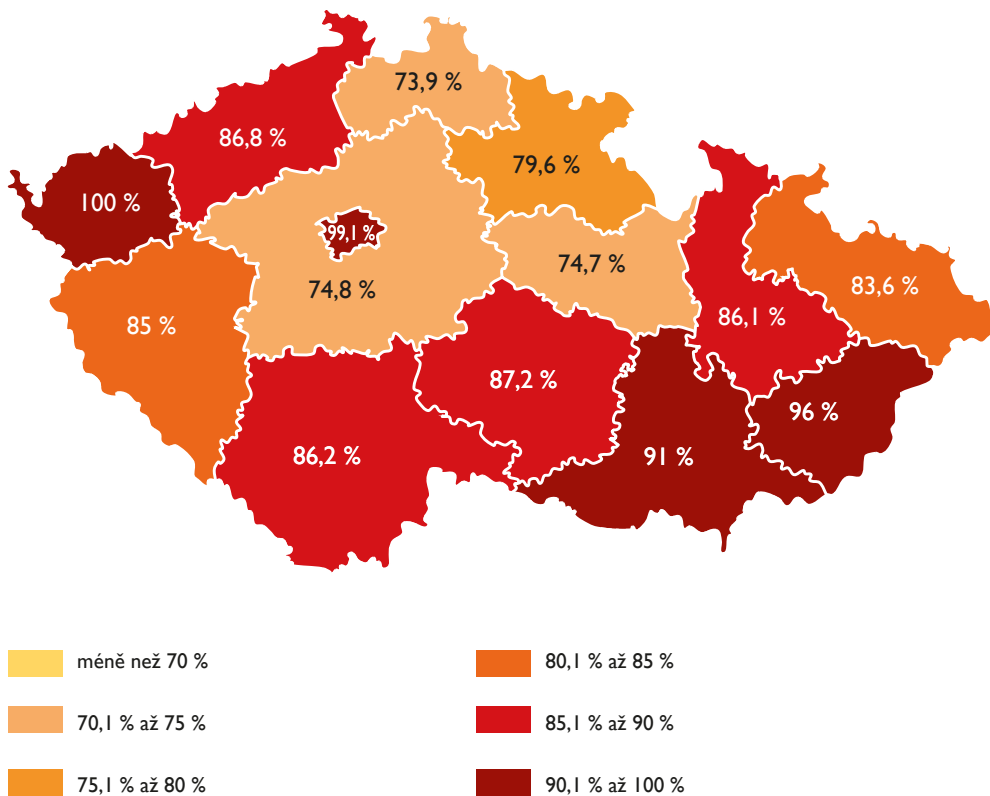
Podobně jako u vodovodů, jak je patrné z tabulky 5.2.4, narostla od roku 1991 výrazně i délka kanalizační sítě připadající na jednoho obyvatele trvale bydlícího v domě napojeného na kanalizaci. V tomto období se zvýšil počet metrů kanalizační sítě připadajícího na jednoho odkanalizovaného obyvatele o 2,64 m, což představuje 96,0 % nárůst, přičemž celková délka kanalizací se prodloužila o 168,8 %, při 37,0 % nárůstu počtu obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci. Nárůst celkové délky kanalizační sítě od roku 1991 do roku 2001 (10 let) činil v průměru 20 %, od roku 2001 do roku 2020 (19 let) byl zaznamenán 123,3 % nárůst.

Obrázek 5.2.2 Obyvatelé zásobování vodou z vodovodů v roce 2020

Pramen: ČSÚ

Obrázek 5.2.3 Obyvatelé trvale bydlící v domech napojených na kanalizaci v roce 2020

Pramen: ČSÚ

6. MONITORING JAKOSTI SUROVÉ VODY

V závěru roku 2017 vešla publikací v částce 159 Sbírky zákonů v platnost vyhláška č. 448/2017 Sb., již se změnila vyhláška č. 428/2001 Sb. Tuto novelu připravilo MZe v rámci závěrečné fáze transpozice směrnice Komise (EU) č. 2015/1787 ze dne 6. října 2015, kterou se mění přílohy II a III směrnice Rady 98/83/ES o jakosti vody určené k lidské spotřebě.

Provozovatelé vodovodů jsou v souladu s ustanovením § 13 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích povinni provádět odběry vzorků surové vody v místě odběru, zajistit provedení jejich rozborů v akreditovaných laboratořích a celkové výsledky předávat příslušným krajským úřadům a příslušným správcům povodí.

Uvedenou vyhláškou č. 448/2017 Sb. došlo k úpravě předávání výsledků rozborů o jakosti surové vody tak, že provozovatelé vodovodů předávají výsledky rozborů v rozsahu přílohy č. 9 vyhlášky prostřednictvím elektronické aplikace do databáze spravované Českým hydrometeorologickým ústavem.

Údaje o jakosti surové vody budou využívány pro potřeby zpracování posouzení rizik a pro strategické plánování využívání vodních zdrojů. Tímto postupem bude zajištěna plná transpozice směrnice Komise (EU) č. 2015/1787 ze dne 6. října 2015.

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU

a. s.	akciová společnost
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
IČME	Identifikační číslo majetkové evidence
IS MPVaK	Informační systém oddělení metodického řízení provozu vodovodů a kanalizací – majetková a provozní evidence vodovodů a kanalizací
IS PiVo	Informační systém pro monitoring pitné vody
IS VSVaK	Informační systém oddělení metodického řízení provozu vodovodů a kanalizací – evidence cen pro vodné a stočné vodovodů a kanalizací
MF	Ministerstvo financí
MPVaK	aplikace Majetková a provozní evidence vodovodů a kanalizací
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
PFO	Plán financování obnovy vodovodů nebo kanalizací
Porovnání V+S	Příloha č. 20 k vyhlášce č. 428/2001 Sb., Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti v předchozím kalendářním roce.
PVK	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.
SČVK	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
SmVaK	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SZÚ	Státní zdravotní ústav
ÚVN	úplné vlastní náklady
VaK	vodovody a kanalizace
VÚME	Vybrané údaje z majetkové evidence vodovodů a kanalizací
VÚPE	Vybrané údaje z provozní evidence vodovodů a kanalizací
LH	Limitní hodnota
MH	Mezní hodnota
NMH	Nejvyšší mezní hodnota

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha I – Nové Město
internet: www.eagri.cz
email: info@mze.cz
ISBN 978-80-7434-627-9